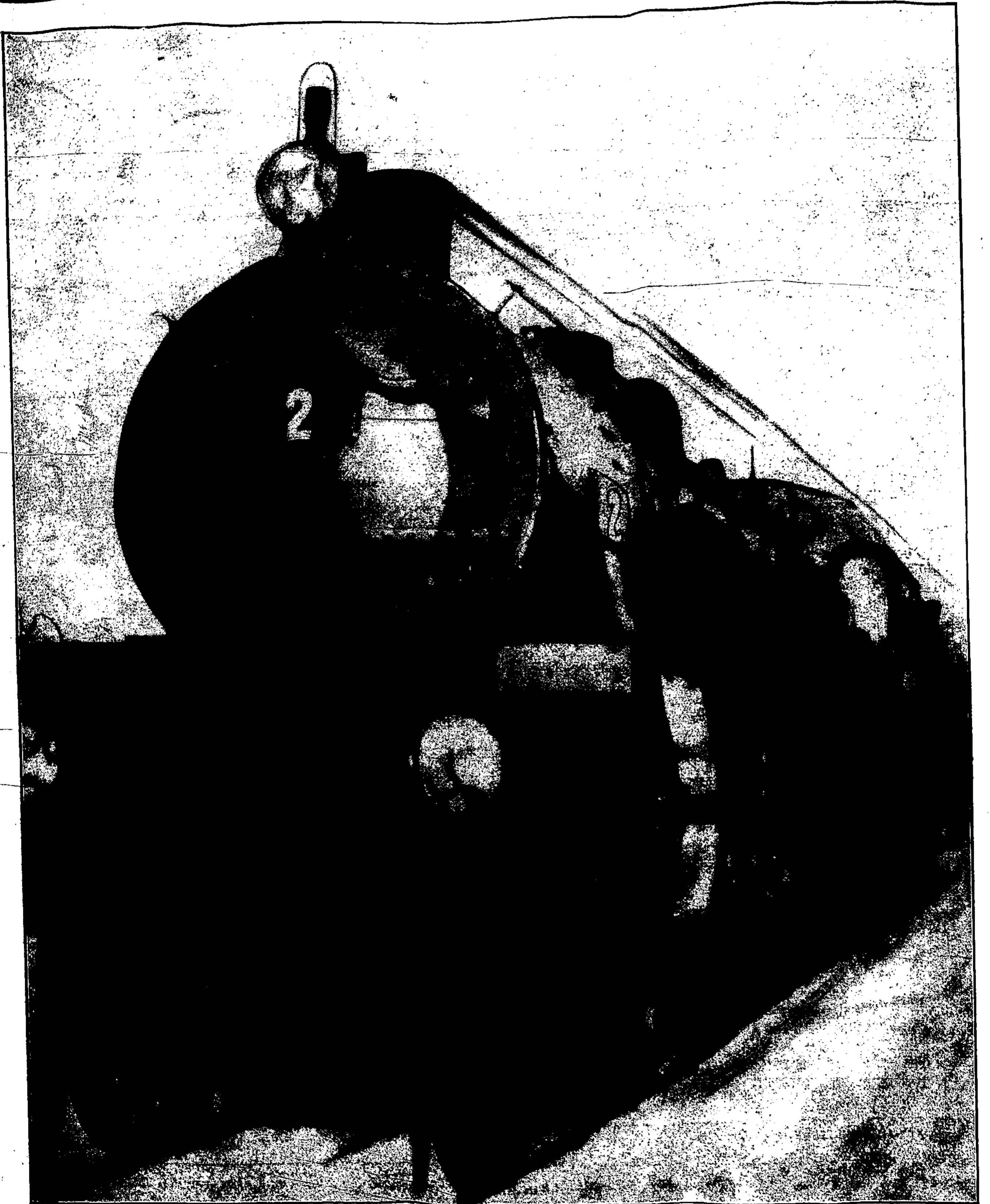

KARYS

Kaina 30 ct.

Nr. 19

Naujokai atvažiuo!

P. Babicko foto.

Politikos apžvalga.

Tautų Sąjungos gegužės mėn. sesijoje bus svarstomi svarbūs klausimai.

Šveicarų spauda pranešė, kad gegužės 18 d. Ženevoje prasidės 53-ji Tautų Sąjungos Tarybos sesija. Jos darbų tvarkoje yra jau numatyta apie 30 klausimų. Iš svarbiausių klausimų galima paminėti anglų pasiūlymą ištirti vokiečių austrų muitų unijos sudarymą ir Europos unijos studijų komisijos darbų pranešimą. Didelio susidomėjimo sukelia taip pat šioj sesijoje numatytas pranešimas apie parengiamuosius nusiginklavimo konferencijai sušaukti darbus. Šioj sesijoje turės būti galutinai paskirta pasaulinės nusiginklavimo konferencijos vieta. Tautų Sąjungos sekretoriatas padarys pranešimą apie šios konferencijos delegatams Ženevoje numatomas lengvatas. Šia proga tenka pažymėti, kad Tautų Sąjungos referentas, nusiginklavimo klausimais, ispanų delegatas Quinones de Leon, pasitraukė, ir kad į jo vietą turės būti išrinktas kitas referentas.

Gegužės mėn. Tautų Sąjungos Tarybos sesija yra laikoma viena iš svarbiausių nuo Tautų Sąjungos Tarybos egzistavimo pradžios.

Šiai Tautų Sąjungos Tarybos sesijai pirmininkaus Curtius. Jis turėjo jau pirmininkauti pereinamajai sesijai, bet, atsižvelgdamas į tai, kad toj sesijoje buvo svarstomas vokiečių skundas prieš Lenkiją dėl Aukštosios Silezijos, jis tuomet nuo pirmininkavimo buvo atsisakęs ir perdavęs jį Hendersonui, anglų užsienių reikalų ministeriui.

Svarbus Vokietijos ir Sovietų Rusijos susitarimas.

Žiniomis iš Maskvos, vokiečių Sovietų pasirašytos balandžio 14 d. sutarties tekstas šiomis dienomis buvo paskelbtas SSSR spaudoje. Rusų oficiozas „Izvestija“ ta proga rašo, kad šis SSSR vokiečių ekonominis susitarimas turi labai didelės politinės svarbos. Vokiečių pramonės atstovai, lankydami SSSR ir studijuodami jos ekonominę būklę, matyti, turėjo progos įsitikinti, kad SSSR ekonominė būklė stiprėja ir kad ji galės išmokėti sumas, numatytas sutartyje. Laikraštis pažymi, kad SSSR norėtų įtikinti ir kitų šalių pramonininkus su savo ekonominiu sustiprėjimu ir parodyti, jog šalies suindustrializavimas (supramoninimas) atidaro plačių perspektyvų prekybai.

Vokiečių karo laivyno manevrai atkreipė bendro dėmesio.

Pasklidus žiniai, kad Swinemundės uoste susirinko beveik visas vokiečių karo laivynas, iš visų Vokietijos dalių į Swinemundę pradėjo plaukti daug gyventojų, norėdami laivyno pažūrėti. Važiuojančių į Swinemundę pasirodė taip daug, kad turėjo būti paleisti specialūs traukiniai. Ypatingai daug lankytojų buvo sekmadienį, balandžio 19 d. Šeštadienį laivynas išplaukė iš uosto manevrams į Baltijos jūrą.

Lietuva pasirašė dvi svarbias konvencijas su Čekoslovakija.

Balandžio 24 d. Užsienių Reikalų Ministerijos rūmuose Lietuvos Respublikos vardu užsienių reikalų ministeris Dovas Zaunius ir Čekoslovakijos Respublikos vardu Miloslav Niederle pasirašė dvi konvencijas:

- 1) dėl globos ir teisminės savitarpinės pagalbos civilinės ir prekybos teisės srityse;
- 2) dėl ekstradicijos ir teisminės pagalbos baudžiamose bylose.

Ši sutarčių pasirašymo iškilme sudarė vieną iš eilinių čekoslovakų lietuvių draugingumo etapų.

Savaitės bėgyje dėl kalbų sutarčių buvo vesta derybos iš Čekoslovakijos ir Lietuvos pusės. Eilė tarptautinės teisės dispozicijų, kaip antai: dėl santuokos, teisėto giminingumo, globos, paveldėjimo, bankrotų, buvo rezervuota dar trečiai konvencijai, kuri bus pasirašyta Prahoje. Ekstradicijos sutartyje, t. y. sutartyje dėl nusikaltėlių išdavimo, kuri apima 21 straipsnį, nustatyta, kad, jei šalies įstatymai tai leidžia, ir savi nusikaltėliai gali būti išduodami. Sutartyje dėl teisminės savitarpinės pagalbos galutinam protokole yra padaryta svarbus rezervas, kad aktų legalizacija ir sprendimų vykdymas tegali būti atliekamas vien tik tarp abiejų susitariančiųjų šalių piliečių, t. y. negali jokia atveju liesti legalizaciją ir sprendimų vykdymą trečiųjų valstybių piliečių.

Ratifikuotomis sutartimis bus pasikeista Prahoje.

Lenkai reikalauja teisės įgauti Dancigan kariuomenę ir policiją.

Vokiečių spaudos žiniomis, lenkų vyriausybė Tautų Sąjungos komisarui Dancige atsiuntė notą, kurioje reikalauja, kad jai būtų suteikta teisė įgauti policijos ar kariuomenės į Dancigą saugumui sugrąžinti. Lenkų vyriausybė remia savo reikalavimą paskutiniaisiais įvykiais, per kuriuos, tarp kitko, vienas lenkų valdininkas buvo užmuštas. Tautų Sąjungos statutu ginkluota lenkų intervencija yra leidžiama tik tada, kada grėsia kariškas pavojus lenkų prekių sandėliams Dancige.

Islandija nori būti nepriklausoma.

Spaudos žiniomis, balandžio 20 d. Islandijoje buvo surengta prieš Daniją nukreiptų demonstracijų. Islandija nuo 1918 metų yra nepriklausoma karalystė, kuri turi kartu su danais vieną karalių ir bendrą iš danų ir islandų parlamentą, vienodų dalių sudarytą komisiją. Ši komisija svarsto abi šalis interesuojančius klausimus. Prieš kurį laiką Danijos karalius, būdamas kartu ir Islandijos karalium, paleido Islandijos parlamentą. Šia proga balandžio 20 d. Reikiavike islandų studentai surengė demonstraciją. Per ją buvo priimta rezoliucija, kurioje buvo reikalaujama, kad Islandijai būtų suteikta visiškai nepriklausomybė ir paskelbta respublika. Islandijos valdžios organai įsakė policijai imtis priemonių nepriesti prie neramumų. Kaip viena iš tokių priemonių, uždrausta Islandijos sostinėje Reikiavike pardavinėti alkoholinius gėrimus.

Prasidėjo kautynės dėl Madeiros.

Spaudos žiniomis, įvyko pirmos kautynės dėl Madeiros. Oficialiu pranešimu, kariuomenės dalys buvo iškeltos karo laivų patrankų priedangoj 12 mylių nuo Funčalo. Dalys sunaikino radio stotį, kuria sukilėliai naudojos, ir vėl sugrižo į karo laivus, pasiėmę su savim 16 belaisvių. Bendrai, žinios iš Madeiros yra labai neaiškios. Yra gandų, kad vyriausybės kariuomenė mėgno išlipti ir šiauriniam salos krante, tačiau apie šio mėginimo išdavas nieko tuo tarpu nežinoma. Kalbama, kad jau apie 100 žmonių užmušta, tačiau tų kalbų negalima patikrinti. Veikia kuo griežčiau cenzūra.

Prancūzija ruošiasi vesti prekybos derybas su Sovietų Rusija.

Prancūzų spauda praneša, kad Prancūzija netrukus pradės derybas dėl prekybos sutarties sudarymo su Sovietų Rusija. Prancūzija, esą, paskatino Didžiosios Britanijos, Italijos ir Vokietijos pavyzdys — visos tos valstybės turi prekybos sutartis su Sovietų Rusija ir iš to gauna nemaža pelno. Be to, prancūzų nusistatymo pasisekimo iš dalies privedė ir nepalankus Prancūzijos prekybos balansas. Laikraščiai rašo, kad pirmas žingsnis prie ekonominio Rusijos pripažinimo, esą, bus dabartinio prancūzų pasiuntinio Maskvoj atšaukimas. Po to į Rusiją, esą, bus išsiųsta speciali komisija su de Monzie prūsų ir atnaujins derybas dėl prekybos sutarties, kurios nutruko 1926 metais.

Redakcijos atsakymai.

V. R. «Rusų-Japonų» karas nedėsime.

J. J-kui. «Iš mūsų žurnininkų laišku» nedėsime. Gal atiduotumėte kitam laikraščiui.

A. D. R-tui. «Karo lauke audra pakilo» ir «Pirmiau» netiks.

S. K. Arvydui. «Uždavinys 1200 metrų aukštumoje» ir «Priešų apsupti» nedėsime. Neatitinka faktams. Be to, prašome rašyti aiškiau, nes tokių rankraščių spaustuvė nepriima, o redakcija neturi laiko kiekvieną raidę taisyti.

V. Miliūnui. Už tinkamus juokus brangiau mokama, negu už straipsnius. Taip pat mokama ir už tinkamus galvosūkius.

J. Akiračiui. «Kariui» reikia rašyti tik iš kariško gyvenimo ir daugiausia iš dabartinio. Apsakymėlių iš civilių gyvenimo nedėdame. Kai kada galima parašyti ir tokių, kur yra surištas karių gyvenimas ir su sodžiumi. «Gudrus ūkininkas» mums netiks. Duokite į kokį nors ūkininkų laikraštį.

Ats. j. p. Juozui Svitai. I. Tamstos klausiamos mokyklos šiemet nėra ir nežinia, kada bus. II. Nežinodami kiek jau metų, kai atsargoj esate, negalime atsakyti ar Tamstą priimtų liktinau puskarininkiu.

Kaina visiems: metams 8 lt., 6 mėn. 4 lt., 3 mėn. 2 lt. ir 1 mėn. 1 lt. Užsieny, be Vokietijos, Latvijos ir Estijos, dvigubai. Skelbimų kaina pagal susitarimą. Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė „Karys“. Telef. per Vyt. Štabą 56 nr.

Leidžia Vyr. Štabo Sp. ir Švč. Skyrius.

Redaktorius mjr. Balčiūnas.

KARYS

LIETUVOS KARIUOMENĖS SAVAITINIS LAIKRAŠTIS

XIII metai

Kaunas, 1931 m. gegužės 7 d.

Nr. 19 (623)

Žodis Tau, jaunas kary!

Jaunas kary! Tu atvykai iš kaimo. Gal pirmą kartą tave sutinka miesto mūrai? Gal pirmą kartą patenki į naujas gyvenimo sąlygas? Nėnusigąsk!

Pagalvok gerai ir paklausk savęs, kas tave šaukė? Atsakysi — tėvynė.

Bet kas ji tokia?

Yra daug kraštų, kur saulė vienodai šviečia, kur gera gyventi. Bet viena yra tik šalis, kur saulė maloniausiai šildo, o širdžiai ten geriausia. Ta šalis — tėvynė.

Ji tave užaugino, jos kloniuose subrendai, sutvirtėjai. Ką gi brangesnio berasi, kaip ji! Užtat ir tu, jos meilės vedamas, atėjai čia, kad pasimokintum, sutvirtėtum ir galėtum jai reikale padėti!

Jaunas kary! Jei tu skundiesi, kad tapai atskirtas nuo savųjų, kad tau teko sunki pareiga, labai klysti! Tu turi džiaugtis, kad patekai į karių eiles! Ir tas jau faktas sako, kad tu esi sveikas, tvirtas ir suaugęs. Yra daug nelaimingų, kuriems tos laimės neteko. Pažvelk į juos su gailėsčiu! Jie daugiausia fizinių ir psichinių trūkumų žmonės. Taigi, tu didžiuokis!

Gal atrodo tau sunkios pirmosios pamokos, ar per griežta tvarka? Ne! Tu pats pamatysi, kad visa čia taip sutvarkyta, kad tu kuo greičiau galėtum išmokyti, kas reikalinga, suprastum savo uždavinį ir taptum šviesiu, susipratusiu piliečiu.

O drausmė ir prisilaikymas nustatytų taisyklių Tau užgrūdins dvasią, išauklės tvirtą valią, kuri tau padės, išėjus ir iš kariuomenės eilių, tęsti gyvenimo kovą. Taigi, būk uolus ir drausmingas!

Tau pasirodys gal per griežta vadovo kalba, ar per

smarki būrininko komanda? Neliūdėk! Griežtas komandos vykdymas auklėja tavo paklusnumą, išdirba tvirtą būdą. Žinok, kur nėra susiklausymo, ten netvarka. Kas nemoka klausyti, tas nemokės ir įsakyti. Yra šeimynų, kur vaikai tėvo, motinos neklauso. Ten neapykanta ir nelaimė viešpatauja. Kariuomenė — viena šeima. Todėl gerbk savo vadus! Jei tu juos gerbsi, ir tave gerbs. Tebūnie tavo obalsis: paklusnumas ir griežtas įsakymų vykdymas.

Tau, jaunas kary, pasakos Lietuvos istoriją, tave mokys skaityti ir rašyti! Džiaukis!

Suprasi, kas yra mokslas ir kam reikalingas apšvietimas. Tu neatsilik ir čia! Stropiai su atsidėjimu semk mokslo žinias per švietimo pamokas. Išmoksi — bus pačiam nauda.

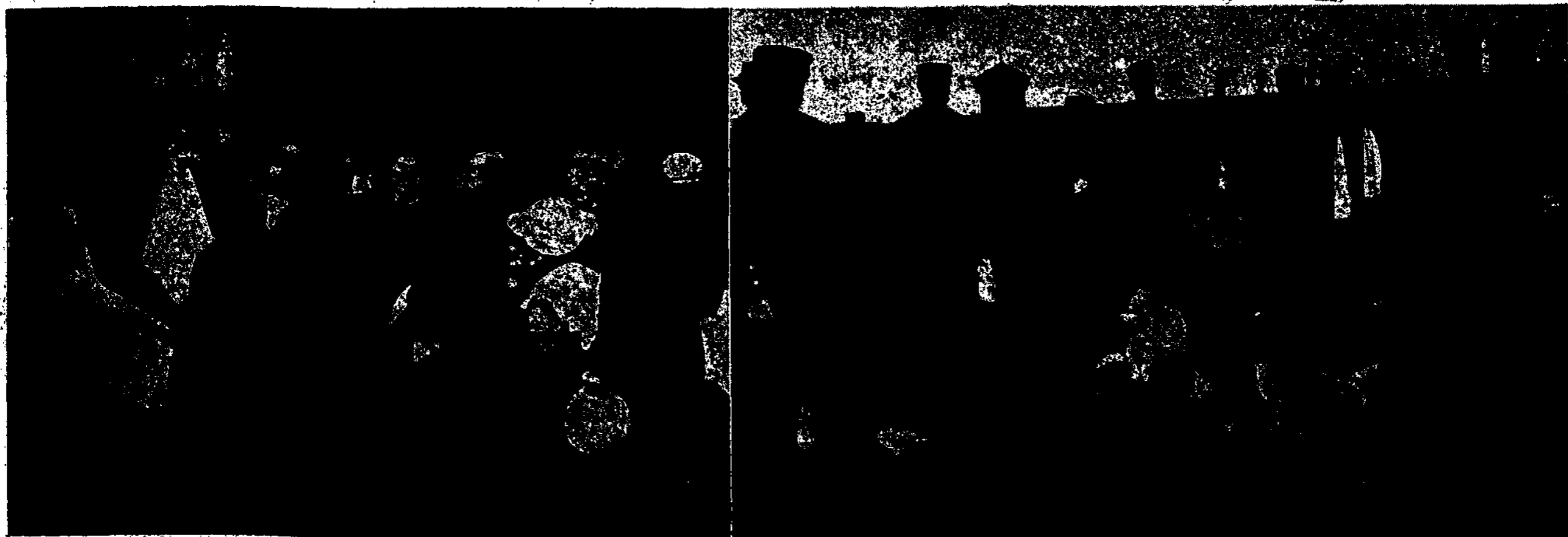
Šviesa yra reikalinga augalui, kad augtų, klėstėtų, o mokslo šviesa tavo dvasiai, kad ji kiltų! Todėl išnaudok laisvas valandas naudingų knygų ar laikraščių skaitymu.

Mylėk ir brangink ginklą! Ginklas — ne žaislui duotas, ir ne tam, kad Tave būtų kuo varginti. Ginklas duotas tau pasiekti tavo svarbiausį uždavinį. Jis tave, kaip geriausias draugas, gins nuo priešo. Su juo tu apginsi sunkiąją valandą brangią tėvynę.

Dar vienas patarimas tau, jaunas kary! Kur tu eisi, ką tu darysi — visuomet žiūrėk, kad tavo darbai nežemintų tavo ir tavo didžiosios šeimos — kariuomenės vardo!

Jei tu to prisilaikysi — būsi tvirtas, vertas pagarbos pilietis. O mums tos tvirtybės daug reikia.

Ats. ltn. *Dičius*.

Naujokai gauna valdiškus rūbų ir apyvokių su savais.

Palinausko foto.

LIETUVOS
RESUBLIKINIS

Muziejų reikalai.

Š. m. balandžio 24 d. Valstybės Tarybos rūmuose įvyko Vytauto Didžiojo Komiteto prezidiumo posėdis, kuriame prezidiumas apsvarstė, kokius Vytauto Didžiojo vardo muziejaus statybos darbus atlikti šiais metais. Priėmė tiems darbams vykdyti sąmatą ir nustatė sąlygas, kuriomis jie bus atiduoti rangovams iš varžytynių. Varžytynes numatė skelbti taip greit, kaip greit bus susitarta su miesto valdyba dėl žemės sklypo perleidimo sąlygų.

Su miesto valdyba gal ir būtų jau susitarta, bet pasirodė, kad miesto nuosavybės teisės į sklypą, kuriame bus statomas muziejus (t. y. dabartinį Karo Muziejaus sklypą) yra ginčytinos. Klausimas skubiai aiškinamas.

Šiomis dienomis numatė susaukti komiteto plenumo posėdį ir patiekti tvirtinti prezidiumo priimtus šiuometinius muziejaus statybos darbus ir išspręsti kitus su jais susijusius klausimus.

Šiam prezidiumo posėdžiui projektuojamam oro muziejui kurti komisija, sudėtyje inž. Graurogko, inž. Bačelio, Čiurlionies galerijos direktoriaus p. Galauinės, inž. arch. Landsbergio ir inž. Novickio, patiekė botanikos sodo apžiūrėjimo aktą, kuriuo drauge su sodo direktoriumi prof. Regeliu konstatavo, kad botanikos sodas tinka kurti oro muziejui švedų tipo. Prezidiumas nutarė prašyti p. švietimo ministerį, kad pavestų universitetui apsvarstyti, ar galima šią mintį realizuoti, nesumažinant botanikos sodo reikšmės mokslu reikalams.

Tarp kitų einamųjų reikalų, svarstė generalinio konsulo New-Yorke p. Žadeikos atsiųstą Worcester Mass lietuvių draugijų paklausimą, kaip statomame muziejuje bus pažymėtos jų aukos. Prezidiumas nutarė įnešti komiteto plenumo posėdin pasiūlymą muziejuje įsteigti ypatingą skyrių, kurio eksponatai apibūdintų muziejaus statymo istoriją. Šiame skyriuje patalpinti puošniai sutvarkytus aukotojų sąrašus aukų didumo eilėje. Išėivius — aukotojus surašyti į atskirą, tik išėiviams skirtą, sąrašą. Be sąrašų patalpinti šiame skyriuje ir V. D. Komiteto kanceliarijos archyvą, sutvarkytą taip, kad apibūdintų skyrių veikimą valsčiuose ir apskrityse.

Prezidiumas peržiūrėjo fotolitografijos „Žiedas“ pagamintus liudijimus, kurie bus duodami aukotojams pagal komiteto statuto str. 16, įgijusiems garbės aukotojų vardus, ir nutarė pradėti juos išdavinėti.

Kadangi yra daug aukotojų, kuriems įgyti aukotojo garbės vardą arba jo aukštesnįjį laipsnį reikalinga duota auką padidinti tik keliais litais, prezidiumas numatė jiems išdavinėti liudijimus, išaiškinus, ar jie nenorės duota auką padidinti.

Mūsų išėiviai užsieniuose jau pr. metų pabaigoje pageidavo pamatyti „Iškilmių Vytauto Didžiojo garbei“ filmą, kurį su nemažu pasisekimu demonstruojama mūsų kinoteatruose. Prezidiumas nutarė pirmiausia filmą išsiųsti į Angliją, kur mūsų pasiuntinybė Londone mielu noru sutiko pasirūpinti, kad ji būtų pademonstruota lietuvių kolonijose Didž. Britanijoje.

Pavyzdingas kareivio sąžiningumas.

Pionierių bataliono 2 kuopos eilinis Jurgis Černiauskas, radęs š. m. balandžio mėn. 25 d. pamestus 650 litų, grąžino juos savininkui ir tuo parodė mūsų kareivio aukštą dorovės supratimą, sąžiningumą ir gerą išauklėjimą.

Kapt. C. Kazakevičius.

Karių teatras.

Nuolat girdime karių teatro vardą. Visuomenė, gal būt, maža apie jį nežino.

Platesnei visuomenei, ypač kariuomenei, įdomu šiek tiek ir daugiau žinoti apie jį.

Karių teatro uždaviniai ir tikslas — vaidinti kariuomenei, kad ji smagiau praleistų laiką ir kultūrėtų. Juk niekas neabejoja, kad teatras daug nuveikia to, ką žodžiu ar spauda nepadarysi. Karių teatrui rūpi lavinti savo artistus mėgėjus, labiau išgyventi ir praptinti teatro scenoje. Svarbiausias karių teatro tikslas — rūpintis Lietuvos meno progresu, kad jis paprastas, populiarus teatras būtų prieinamas ir suprantamas liaudžiai — visuomenei, ir kad plačioji visuomenė juo labiau susidomėtų. Karių teatrui svarbu išauginti savų, lietuviškų scenos veikalų repertuarą. Jis ir rūpinasi kuo daugiausia duoti savų rašytojų veikalų. Todėl karių teatro tikslas — praskinti kelius ateities populiariam teatrui.

Karių teatras vaidina daugiausia kariuomenei, savanoriams, šauliams, įvairioms draugijoms, darbininkams. Neretai gauna labai daug pakviėtimų vaidinti įvairiose vietose vieną dieną, taip kad visų norų dažnai nė patenkinti negalima. Veikalas paprastai parenkamas toksai, koki publika. Anksčiau liaudies dramos veikalų buvo labai maža, todėl pavyko teatrui nugalėti šiaip bei taip ir tą sunkuma Vaidinant naujokams, duodama ką nors linksmo, paprasto. Naujokams, žinoma, reikia to, kas jiems truputį „pakasytų“ pilvą, būtų iš ko gardžiai pasijuokti. Jau senesniems kareiviams paprastai vaidinama rimtesni veikalai, kurie stiprina Vilniaus idėją, patriotizmą, pasiaukojimą ir t.t.

Į provinciją paprastai artistai veždavo ką nors „chaltūros“, t. y. prastų, pigių dramos veikalėlių, kurie žiūrėtoji nesukelia nieko įdomaus, be paprasto, niekam tikusio pasikvatojimo. Pasirodė, kad provincija reikalauja taip pat rimtesnių dramos veikalų.

Karių teatro svarbiausias uždavinys sukurti liaudies veikalų repertuarą.

Karių teatras yra senesnis už valstybės teatrą. Jo praeitį sudaro 500 spektaklių: dramų, komedijų, operečių, specialiskai radio veikalų. Palangoj suvaidinta ir turėjusi didelį pasisekimą „Motina Vaidilutė“, kur dalyvavo 300 žmonių ir dirbo artistų iš valstybės teatro.

Šiame sezone statoma p. P. Gintalo 4 veiksmų drama „Širdis ir Herbas“, vyriausio štabo rekomenduojama ypač kariuomenei. Žinoma, ji tiks šauliams, savanoriams, plačiai visuomenei.

P. Braziulevičius pažymėjo vieną savo aktorių p. Gintalą, kaip labai gabų ne tik artistą, bet ir dramaturgą, kurio keletas veikalų buvo pastatyta. „Širdies ir Herbo“ turinys ir dramos mintis esanti gana vykusiai ir giliai sumegzta.

Šią vasarą numatomas karių teatro maršrutas po provinciją tenai, kur pakvies. Be abejo, pirmoj eilėj stovi kariuomenė.

Šiais keliais žodžiais ir baigiu apie tą teatrą, kurio siela ir didžiausias kaltininkas yra pulk. Braziulevičius, išauginęs jį sunkiais ir vargingais laikais.

Ir.

Kas yra slapukai, visi žinote. Kur, kada ir kam jie statomi, taip pat visiems aišku. Taigi, vieną atsitikimą, kada aš pats buvau slapuku, kad kartais lenkai mums kokios šunybės neiškrėstų, noriu jums papasakoti.

Buvo tada tamsoka naktis. Mažas vėjelis pūkšnojo ir reti debesys plaukė į rytus. Protarpiais nušvisdavo mėnuo, bet neilgai. Mūsų būrys, išstatęs lauko sargybas, stovėjo kaimo pakraštyje ir laukė nakties. Būrio vadas, atidavęs įsakymus ir nurodymus žmonėms, kaip elgtis naktį, kreipėsi į būrį, bene atsiras savanorių į slapukus.

Mūsų tokių atsirado aštuonetas. Būrio vadas tik penkis mus parinko. Vyresniuoją paskyrė Darkų Igną. Tai buvo drąsus vyras; neaukštas, bet petingas; iš pažiūros lėtas, tačiau staigus, kaip ugnis. Ranka pas jį buvo sunki; jei skeldavo kuriam, tas kaip pėdas virsdavo. Kiti keturi, tame skaičiuje ir aš, taip pat buvome nieko sau vyrai.

Prisimenu Tamulį. Tai buvo, vyručiai, vyras ir ūgiu ir sveikata. Beveik kilometrą ant savo pečių kartą nešė sužeistą mūsų vadą į perrišimo punktą. Dar buvo mažytis Krišiuukas. Mažas ūgiu, bet sumanus ir greitas; na ir be to, velniškai judrus ir suktas. Apsistojus kur nors nakvynei ar didžiajam poilsui, žiūrėk, būdavo, jis pieną iš bonkos geria, sūrį laužo ir kitus vaišina; lašinių luitą į dalis rėžo. Radau — sako — pažįstamų žmonių, tai jie mane pavaišino ir dar ant kelio įdėjo. Visur, kiekviename kaime Krišiuukas tų pažįstamųjų turėjo. Bet jei kur nors reikėdavo nušliaužti, išiskverbti, išžvalgyti ir ten Krišiuukas eidavo.

Reikia paminėti dar ir Klemzą. Koks jis buvo, sunku pasakyti. Su juo nieks nedrįso imčių eiti, visi vengė jį piktu žodžiu užgauti. Saviems jis buvo geras, draugiškas, tik kažkaip juodos jo akys į kiekvieną giliai, lyg peiliu, smigdavo. Todėl jis vengė ilgai į veidą žiūrėti, kiti taip pat nuo jo akių savąsias į šalį suko. Sunku ir nejuoku buvo išlaikyti Klemzos žvilgsnius. Patylomis kuždėjo, kad jis pastebėjęs lenką, būtinai jį norėdavęs nudėti. Sako, kada Klemza buvo pakliuvęs lenkams į nelaisvę, jie jį žiauriai kankinę; atėmę jam batus, milinę, kepurę, beveik vienmarškinį šalčiuose paleidę. „Prisiečiau“ — kartą išsitarė man Klemza — „gyvo lenko nepaleisti; daug jie man sveikatos suėdė, širdį užgavo, todėl kiekvienas mirs, jei tik po kojomis pasitaikys“.

Žodžiu, mes buvome tokia penkiukė, kuri be kareivio, lietuvio pareigų, turėjom kiekvienas su priešu

ir savo asmeniškų sąskaitų. Tokių sąskaitų atsiras ir pas jus, jei tik teks kada nors su lenku susidurti. Na, bet užteks pasakoti, koki mes buvom, aš juk norėjau apie slapukus pasakoti.

Taigi, paskyręs vadas vyresnįjį ir nusakęs jam kelią ir vietą, kur eiti, kada grįžti, kaip ir ką pranešti, jei ką nors pastebėsime, įsakė Darkui tvarkytis. Kelią ir vietą Darkus jau žinojo, nes kartą ten buvo; be to, be sunkios rankos jis dar ir gerą galvą turėjo, jam daug aiškinti nereikėjo. Sušaukęs mus į krūvą, pasakė: kur eisim ir ką veiksime. Paklausė manęs, ar aš kartais nekosu, nekurčias ir ar gerai naktį matau. Kitus jis gerai pažino, tad neklausinėjo, o mane, kaip neseniai atvykusį, įvairiais klausimais kamantinėjo.

— Žiūrėk, sako, nekosėk ir nečiaudėk, o jei pakelsi kokį balsą, pirmas nuo manęs buože gausi. Tylėk, kaip nebylys ir nedrįsk užmigti. Jei pasirodysi bailus — geriau neik!

Liepė dar mums užsirūkyti, o paskui iš visų degtukus paėmė ir susikišo kišenėn.

— Užsimanysite, sako, dar rūkyti ir ten; kada pas mane bus degtukai, pagundą lengviau nugalėsite — taip kalbėdamas Darkus krovinėjo degtukus kišenėn. Tuo dar mūsų apžiūra nesibaigė. — Pritaikinkite, sako, gerai savo aprangą, kad šautuvas būtų tvarkoje, kad joks daiktas neskambėtų. Jei kuriam nors bato pasaga einant cinksi, ją tvirčiau prikalkite. Vienu žodžiu, pasistenkite vyrai, kad nebūtų jokio balselio, kada mes eisime.

Pagalčiau išėjom. Darkus ėjo pirmutinis, Tamulis paskutiniu slinko. Pasukom į pamiškę (jau durtuvai mūsų buvo uždėti), paskui upelio šlaitu iš lėto prisartinom prie krūmų; čia pakelyj radom savo lauko sargybą ir, perėję krūmus, sustojom.

Prieš akis lyguma. Kada suklaupėm, kiekvienas visai netoli kito prie krūmų, pamačiau, kad laukas kyla į viršų, o kadangi dangus šviesesnis už žemę, tai galima buvo greit pastebėti, jei kas nuo kalno pakalnėn šliaužtų.

Tūnau prisiglaudęs prie krūmo ir klausausi; ištempęs akis žiūriu į Darkaus nurodytą guburio plotą. Kada nutyla vėjas, jokio balso ausis nepagauna. Nei šuo nesuloja, nei krūmo šakos supdamosi nesugirgžda, nei trėkštelia kokio žvėrelio užminta. Visur tylą. Tik debesys ir mėnuo gyvybę rodo. Debesėliai, kaip pūkai, slenka iš lėto, o per juos retkarčiais mėnulis švysteli žemėn. Linksmiau tada pasidaro, nes aiškiau pamatai prieš save lauką ir laimingesnis jau-

tiesi, kad pats pirma pastebėsi priešą, negu jis tave išvelgs.

Kada pasislepia mėnuo, šiurpas pakrato. Pradedi galvoti nesąmones, įvairios mintys atsiranda. Rodos, tuoj tuoj, čia pat išsaus ir nudės tave; rodos, tykoja ir mato jau tave, laukia tik progos pulti; rodos, tik vienas čia klūpi, draugų nėra. Įsibailinęs pasidairai į šalis ir patenkintas nusuki galvą, nes čia pat yra Darkus, Tamulis; juodu, kaip nulieti paminklai, rodos negyvi, stebi lauką. Čia pat Klemza iš po šalmo blykčioja savo juodomis akimis. Norėtusi jiems ką nors pakuždėti, nors vieną vienintelį garsą iš jų išgirsti, bet, atsiminęs Darkaus įspėjimą, tyliau, mirkčioju ir klausaus.

Beveik apie vidunaktį apsiniaukė mėnuo juodu dideliu debesiu. Labiau sutemo, papūtė smarkesnis vėjas. Šiurpulys nukratė kūną; šalčiau pasidarė. Prailgo valandos; taip nuobodu ir šiurpu, kad rodos imtum ir eitum atgal, o prisiminus, kaip dabar gera užtvaroje, visai nuotaika pablogėjo. Įtraukiau giliau kaklą apikaklėn, pasigūžiau, kaip višta. Vokai sunkūs pasidarė, net miegas pradėjo imti.

— Dabar atidžiau sek, — išgirdau Klemzos kuždesį. Tuoj prablaivėjau. Širdis pradėjo smarkiau plakti, šilta pasidarė. Išplėčiau labiau akis ir pastyru, kvėpavimą net sulaikydamas. Horizonte, ten, kur dangus lietė žemę, pamačiau pirmiausia vieną, paskui dar tris juodus judančius kauburėlius. O kada mūsų laimei, debesys nuslinko ir mėnuo šešėliais nuklojo žemę, dar aiškiau pamačiau. Taip, keturi žmonės šliaužė prie mūsų. Nežinau, ką aš tada galvojau, ką jaučiau, tik tiek atsimenu, kad širdis daužėsi, kaip kūjis; karštis išmušė ir šautuvą, kaip repelėm, sumygau. Žinojau, kad šauti neapsimoka, nes naktį maža ką pataikinsi; be to, mano draugai taip pat nejudėjo. Tad švystelėjo man mintis, ar durtuvu verti ar buože galvon iš pasalų jau prisiartinusiam priešui smogti.

— Tavo trečias, — vos girdimai prakošė per dan-

tis Klemza. Supratau, ką reiškia. O tasai trečias lengva buvo surasti, nes jie viens paskui kitą prie mūsų artėjo.

Štai jie čia pat, tik apie dešimtį žingsnių nuo mūsų ir truputį į kairę. Aiškiai keturkampės kepurės matyti. Sustoję žvalgosi. Nežinau, gal būt, mano širdis taip smarkiai plakė, gal jie pajuto Klemzos akių jėgą, kad jie ilgokai stovinėjo ir lyg nedrįso prie krūmų prisiartinti. Pagaliau pirmas pamojo.

Ir kada jie ramūs, drąsesniu žingsniu pradėjo eiti, staiga, kaip tigras ar laukinės katės, šokom vienu šuoliu.

— Tylėk, rupūže, jei nori gyventi, — sušvokštė Klemza savajam ir čia pat pasmakrėn atrėmė durtuvą.

Tamulis pasilenkęs žiūrėjo į išdriką lenką ir griaužė dešinę kumštį, matyt, milžinas kaimiška buvo smogęs savajam. Darkus klūpodamas kažką kišo lenkui burnon ir niurnėjo.

Na, o Krišukas, paklauskite, ką jis darė? Jis ir toliau, kaip įdiegtas, liko savo vietoje ir žiūrėjo; už mus visus sekė lauką.

— Visi paguldėt ant menčių — nudžiugo Darkus.

— Krisiau, paimk jų šautuvus, šito revolverį, granatas mes patys pasiimsime ir dumk trumpiausiu keliu pas būrio vadą ir pranešk, ką matei.

Krišius tik sumirgėjo ir dingo. Mes suvilkom dar be sąmonės lenkus giliau į krūmus. Tamulis liko prie jų, o mes trise sutūpėm pakrūmiai. Vėl pasirodė mėnuo, vėjelis liovėsi pūtes, nutilo gamta, tik mūsų širdys vis dar smarkiai plakė; krūtinės, kaip dumplės, putėsi, prakaitas nuo kaktos lašėjo.

Taip karšta ir tvanku, rodos, pirtyj būtum; miegas, nuobodumas jau nebelindo, tik pirštai vis dar kietai šautuvą spaudė, ir jaučiau, kaip kraujas smilkinų gyslose sruveno.

Pirmas toks atsitikimas mano gyvenime buvo, bet laimingas jaučiausi, nes savo pareigą atlikau,

Savanorio išleistuvės.

Išaušo gegužės rytas. Rytas kaip ir kiekvienas. Tylus, pilkas gyvenimo rytas. Jokio, rodos, įvairumo. Bet Makliaukų namuose šįryt ypatingas judesys. Subruzdimas. Durys, tarytum vėjo trankomos, tik cvankt, tai atsidaro, tai užsidaro. Pati Makliaukienė susirūpinusi laksto iš kambaros į kamara ir vis netuščiom, tai kumpio, tai dešros galą, tai sūriu nešina ateina prie geltonai dažytos dėžutės ir vis deda į ją. Tarnaitė Zosė, pasikasuojusi sijoną aukščiau kelių, dvilinka susirietusi, trina su šluotražiu grindis. Makliaukų Ancė, pasipuošus lyg į kokius atlaidus, ruošia stalą. Atsinešusi iš kambaros naują lininę staltiesę uždengė stalą, ant kurio prinešė ir pridėjo įvairių valgių ir užkandžių. Makliaukienė buvo padariusi ir naminio alučio. Pats Makliauka, tarytum nuotaka, nekreipdamas jokio dėmesio į tą subruzdimą, atsėdęs prie krosnies, vienas sau kažką galvodamas lėtai papnojo senovišką, gal dar nuo „tvano laikų“ užsilikusią, ilgu cibuku pypkę ir lyg nenorėdamas pertraukti gražių svajonių į žmonos klausimus atsakinėjo vien galvos linktelėjimu. Makliaukienei to ir téturko. Ji apsiniaukė kaip debesys prieš audrą ir kad šoks: — Dėl Dievo švento! Tau, tėvai, tur būt, niekas nerūpi. Atsėdęs prie krosnies ir čiulpi

tą savo pasmirdėlę. O čia, žmogus, lakstyk, kaip Margis liežuvį iškoręs. Eitum nors kaimynus pakviesti, juk jau tuoj Jurgeliui reiks išvažiuoti. Sėdi, lyg koks nebily, makt, makt savo plikę, anė žodžio. Et, jau senas kerepla.

— Ir ką čia laidai liežuvį! „Rūpi, rūpi“... O tau jau čia daug rūpi, tik liežuvį laidyti. Kaimynai patys ateis. Ant kito gero visi greiti, nereik labai ir kviesti, patys ateis. O antra, jau vakar vienam kitam minėjau...

Netrukus parėjo ir Jurgis, būsimasis kareivis — savanoris. Atsibaladojo ir kaimynai. Makliaukienei pats įkarštis. Bėginėja, sodina svečius už stalo vis žiūrėdama, kad ko netrūktų, ir bematant visi sėdi už išleistuvių stalo. Stalas užia, putoja, visi linksmi ir patenkinti, ypatingai kaimynai, kuriem nei iš šio, nei iš to tenka pabaliavoti savo nieko ne pridėjus. Ypatingai Virvagalis buvo linksmas, kad pakvietė į išleistuves, nes Jurgis svotinosi prie jo dukters Rožės. Patys Makliaukai taip pat patenkinti sėdi už stalo ir džiaugiasi, kad visi giria jų sūnų Jurgi, būsimą kareivį. Tik viena Rožytė vos vos susilaiko nuo ašarų, nes jai reikia skirtis su Jurgiu, kurį labiau mylėjo negu savo akį kaktoj. Liūdnos mintys lakstė jai galvoj: „Išeis, išvažiuos, ten Kaune gal geresnę išžiūrės, o! ir bus baigta mūsų meilė... O tokį vyrą,

draugų neapvyliu. Kažin kaip būt buvę, jei nors vienas jų būt garsiai sušukęs, jei iš mūsų kuris nors būtų paabejojęs savo sveikata ir lemiamoj minutėj būt bailiu virtęs. Tada, gal būt, mes būtume gulėję žemėj ne smūgiu parblokšti, bet gal mūsų krūtinės būt pervertos priešo durtuvu.

Staiga iš užpakalio kažkoks šlamesys pertraukė mano mintis. Argi vėl būt lenkai, pagalvojau. Nejučiomis pirštai šautuvą sumygo; sulaikiau kvėpavimą, bet tuoj pamačiau mažąjį Krišių. Jis grįžo ir pranešė, kad visi vyktume namo. Iš tiesų, mes buvome jau nereikalingi, nes rytai aušra pradėjo raudonuoti; pradėjo jau švisti. Pats stebėjau, kodėl naktis tokia trumpa pasidarė.

Tamulis didingai stovėjo prie gulinčių lenkų; niurus ir tamsus jo veidas rodė susikaupimą. Kada

pasakė Darkus jam, kad eisime namo, jis giliai atsiduso. Matyt, sunki jam buvo sargybinių pareiga.

Užtvaroje mūsų jau laukė. Kareiviai smalsiai pro duris kaišiojo galvas ir su pašaipa sutiko lenkus. Būrio vadas, tuoj į atskirą kambarį įsivedęs, apklausinėjo belaisvius.

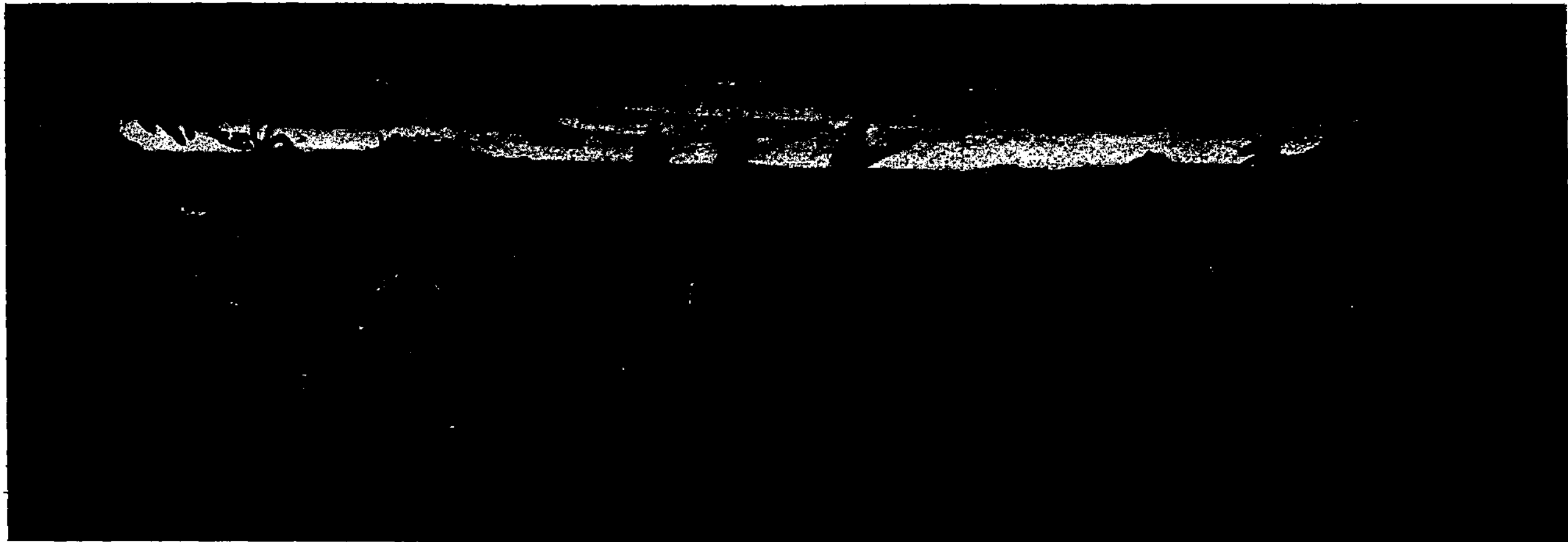
— Darkau, duok degtukus! — atsišaukė Krišius.

Susmilko penkios bankrutkės, kurių melsvuose dūmuose švytėjo visų linksmi veidai ir juodos Klemzos akys.

Ltn. Jodauga.

Einant kautis nusiminimas ir baimė yra didžiausi mūsų priešininkai.

Ne sienos, bet geri kariai tvirtovę sudaro.

Tavo trečias,—vos girdimai prakošė per dantis Klemza.

kaip Jurgį, retai kur sutiksi: ir doras, ir protingas, ir gražus. Žodžiu, vyras ne iš kelmo išspirtas. Makliaukų giminaitis Rungas, buvęs rusų kareivis, visko matęs: šilto ir šalto, juodo ir balto ir kare buvęs, kai gerokai įkaušo, pradėjo karštas kalbas kalbėti apie viską. — Na, tu Jurgeli, kodėl toks markatnas—pastebėjo atsigrįžęs į Jurgį,—išmesk „stiklą“, tuoj, brač, viskas praeis: — Šypsodamas mirktelėjo Jurgiui.

Ne, dėde, jūs klystat. Atvirkščiai, aš esu linksmas ir gerai nusiteikęs. Džiaugiuosi, kad teks ir man toji laimė savo tėvynei patarnauti. Džiaugiuosi, kad ne rusui, vokiečiui arba kokiam ten lenkui tarnausiu, bet savo kraštui ir dar savo noru. Atmink, dėde, juk mūsų tautai dar stovi prieš akis didelis uždavinys. Atsiimti savo kas priklauso Anksčiau ar vėliau turėsime tai įvykdyti, todėl reikia, kol laikas, tam žygiui ruoštis. Kiekvienas turi tuo susirūpinti, kuris tik myli savo šalį. Svajoju, kad tik geriau galėčiau toj garbingoj tarnyboj man pavestas pareigas atlikti, kad ir seniems tėvams galėčiau suteikti džiaugsmo ir garbės. Jūs, dėde, geriau galit tai atjausti ir suprasti, koks yra džiaugsmas savo kraštui tarnauti. Juk jūs tarnavot rusui „bizūno“ verčiamas.

Brač, vaike, tiesą kalbi — pašoko ir Rugas. — Acha, brač, prie ruskio, tegul kur bala. Brač sustatydavo į eilę, užkamanduodavo „smirno“... O jei

kas krypt biskutį, tai tuojau koks burliokas pribėgęs žliagt į žandą ir tiek, ir niekam nepasiskųsi. O dabar, brač, visi savi. Ir tie vadai, ir kiti viršininkai —visi mūsų žmonės. Ką ten ir kalbėti. Mus, būdavo, rusas išveža kur į kokią „peklą“, už Juodųjų jurių, ot, tau ir švilpk. O čia kaip namie—ir atostogų dažnai parvažiuoja. Protingai darai, Jurgeli! Patarnausi savo kraštui. Išsilavinsi ir pačiam bus geriau — daugiau žinosi.

— Et! — įsikišo pats Makliauka. — Jis man kalė ir kalė į galvą, kad eisiąs savanoriu. Nors nesipriešinau, bet vis dėlto tas ūkis ir tie darbai kliudė. Todėl dabar nūsisamdžiau berną, tai tegul jau vaikas daro ką nori, jo valia. Nueis, pasimokys, prasilavins, gal dar koki „činą“ gaus. O ką?! Ana, tas lepšė Virbaliukas, kas jis prieš kariuomenę buvo? Ugi dabar su juo pakalbėk. Ir laipsnį užsitarnavo ir visai kitas žmogus pasidarė. Šiandien jis šaulys ir dar kažkokią tarnystę turi, o jau jo iškalbingumas. Varo kaip iš knygos. Ir ko jis man anądien nepripasakojo. Tai—sako—kariuomenėj, tai ne kaime, ten —sako—viskas kitaip. Ten viskas švaru, gražu ir tvarkinga.

Taigi, taigi—įsikišo į kalbą Margienė—ana Cvikliukas grįžęs iš kariuomenės pasakojo, kad labai gerai esą ir valgis geras, ir apsirėdymas, ir tie vadai

NAUJOKAMS.

Toli paliko jūsų gimtieji namai. Tėviškės laukuose neteks jau, dalgelį pasipusčius, prakaituotam, vienasmarškiniam, rasotą, pražydusią žolę versti, ar darbymety namiškiams padėti. Draugai, pažįstamieji jus tik palydėjo. Ir mergelė, atsisveikinant paskutinį vakarą, nuliūdusi dūsavo, palikusi viena gal ir verkė...

Motina—rūpestingoji gerutė motina—susirūpinusi dėliojo jums į skrynelę įvairius daiktus, kartais pravirkdama, ruošė jus kelionėn. Senas tėvas taip pat išleido jus,

negailėdamas šį kartą atskaitė dešimčių.

Namai su pirmąsiais gyvenimu paliko, o ką gi čia atvykę radot, kas jūsų laukia čia; nauja vieta, kareivio gyvenimas ką žada jums?! Oho! Daug ir labai daug įdomumų, smagumų ir rimtų žinių, brangūs svečiai, kareivio gyvenimas jums suteiks. Juk kariuomenė tai antroji rūpestingoji motina, kuri, pamilusi išrinktuosius savo sūnus, tvarko juos; moko, kaip ginti Tėvynę nuo priešų, pasiaukoti savo kraštui, būti geru žmogumi. Tačiau teisin-

ga ir griežta motina, sugebanti neklauzadas suvaldyti ir sudrausti. Pamilsite šią antrąją motiną, patiks jums kareivio gyvenimas, nes jis nėra toks blogas, kaip gal teko kai kam namie išgirsti.

Namų šienapiūtę, karštąją darbymetę pakeis čia rikiuotės valandos. Dideliu, plačiu žingsniu žengsi, net žemė dundės; išstatęs krūtinę, pakėlęs galvą vaikščiosi, kaip jaunam, sveikam vyrui pridera. Gimnastikos metu išmoksi vikrumo; išvermingas, judrus tapsi. Ant įvairių įrankių teks mankštintis, raumenis tvirtinti; ant turniko, kaip vijurkas suksies. Po šių mankštų dings kupra, sulenktos kojos išsities, įdubusi krūtinė pakils, dings išvėpęs pilvas—vyrų atrodysi.

Šeštadienio vakarų dainą namie čia pakeis bendra, grįžtant, ar einant į užsiėmimus,—kuopos daina, kurios žodžiai ir aidas plačiai nuaidės ir toli pasklis, o vakaro tyloj išgirs ją ir Nemuno šlaitai ir Neries pakrantės, ir Kauno ažuolynas. Linksma bus jums ir širdį malonus jausmas kutens, kada sutartinį, vienodą, garsų žingsnį dainos posmai įsakmiai lydės. Nejausi nuovargio, joks sunkumas neslėgs, jaunas jausies.

Namie karšta rugiapiūtė, o čia lauko užsiėmimai. Kuprinę užsidėjęs, šautuvą prisispaudęs slinksi pakrūmiais, kaip viesulas, nešies

Naujokai atvyko į dalį.

Palinausko foto.

tokie mandagūs. Tik—sako—tvarkos tai jau tvarkos reikia žiūrėti. Girdi, jei gult, tai gult, jei kelt, tai kelt. Jei dirbt ką, tai dirbt. Viskas turi eiti kaip mašina. O jei—sako—būsi apsileidęs, nepaklusnus arba ką lieps neatliksi, tai žinok. O prašmatnybių—sako—tai kiek reik. Visoki sportai, kinai, vakarėliai, o čia kaime nė pusės to nėra.

— Et, ką ten kalbėt—kiek laiko tylėjęs prabilo Bungarda.—Mums lietuviams visiems reikėtų stoti savanoriais be jokių raginimų, ne tik jauniems, bet ir mums seniems būtų pravartu pasimokyti kaip su ginklu apsieiti. Ar mes šautuvo nepakeltume? Atsiminkit senovės lietuvius. Visi seniai su barzdom buvo kareiviais. Anuose laikuose lietuviai buvo labai išgarsėję už tai, ką buvo geri kovotojai. Nors tuomet ne tokie ginklai buvo, ne tokios „mandryščios“ kaip dabar, bet juk vis dėlto kryžiuočius ir kitus priešus nugalėjo ir mažesniame skaičiuje būdami. Paimkim, kad ir mūsų nepriklausomybės pradžioj, kas laimėjo—ar dauguma? Juk mūsų savanoriai kūrėjai buvo mūsų pačių kaimo berneliai, kurie pastoj priešui kelią. Ta menka saujelė apvalė šalį nuo įvairių priešų. Vis tai buvo pasiaukojimas savo kraštui, tėvynės meilė ir tvirtas pasiryžimas, žūt būt, nugalėti. Štai šiandien sau be baimės, laisvi dirbame pasitikėdami vien mūsų ginkluotais vaikais. Tad, Jurgeli, bravo vyras esi, kad eini savo noru, neragimamas. Jei visi tokie būtų, tai pats velnias mūsų ne-

iveiktų. O jei jau pasijudintų koks neprašytas svečias kelti koją į mūsų kraštą, tai juk ir mes seniai eitume padėti. Ana, kaip gerai, nueini kur į kokią kanceliariją, droži sau gimta kalba ir jokio galvos laužymo. O prie tų rusų arba kad ir vokiečių, nueisi, būdavo, paklausi ko, kad suriks:—„Čto!“ arba vokiškai: „Vas, vas“... Kad jie kur supleškėtų. Užsimau, būdavo, kepurę ir eini vėl iš kur atėjęs. Visi nutilo, visų akys įsmigo į užkandžius ir gėrimus. Rožytė, šalia Jurgio sėdėdama, seilę ryte rijo ir vis galvojo, kaip tas Jurgis atrodys kareiviu, kad jau ir dabar šaunus vyras yra. Kad tik kokia biaurybė nepaviliotų. Juk ten suseis visokių miesčionkų. O toks vyras, kur tau... Ak,—manė—kad tik greičiau tas laikas bėgtų, kad greičiau grįžtų. Staiga pasirodė duryse bernas su botagu rankoj, pareikšdamas, kad jau vežimai laukia ir, kad greičiau Jurgis ruoštas į kelionę. Visi subruzdė. Vienas griebė Jurgio dėžutę tempti į vežimą, kitas atsisveikino su Jurgiu; dar kiti bėgo pažiūrėti naujokų, kurie drauge važiavo vežimuose. O motina, plekšendama Jurgiui į petį, vis pašnibždomis prašė:—Jurgeli, tik jau kaip nors stenkis, jei ne viršilos, tai bent puskarininkio laipsnį užsitarnauti. Grįžęs iš kariuomenės tokiai Rožei galėsi spiauti į antakius, daug geresnių ir turtingesnių gausi. Jurgis, atsisveikinęs su kaimynais ir tėvais, sėdo į vežimą. Pakėlęs kepurę dar kelis kartus apuko apie galvą ir vežimai rito iš kaimo į laukus vinguriuotu keliu. *Vytenietis.*

Pulko vadas sveikina atvykusius.

Palinausko foto.

per kalno viršūnę, lygiu lauku šliauši, kaip katė selinsi prie grobio, mat, prie priešo norėsi nematomas prislinkti. Įdomu bus ir gražu. Paskendęs kvėpiančioje žolėje tūnai, ilsies. Vėjelis pūksnoja, vėsina prakaituotą veidą, smilgas tyliai švilpina, žiogo čirškėsį atpučia. Pats taikai ir „tupdai ant sargo“ nurodytą priešą. Ir pabaigtuvės čia taip pat yra; tai *ataka*, o jų daina, tai *griausmingas valio*. Pamatysite, vyrai, kaip gražu ir gera lauko užsiėmimuose, tik pamilti juos reikia.

Teks kartais ir iš tiesų pašaudyti, tikrą kulką pasiūsti taikinio linkui. Tarnyba su įvairiomis pareigomis taip pat nenuobodus dalykas, vis naujenybė, kuri savotiško malonumo teikia. Na, jei kartais teks naktelę neišmiegoti, dėl to neapsimoka dejuoti, nes namie dažnai net keletas nakčių tekdavo nemigti. Tas pats ir su manevrais. Jie tikra kariui laimė, nes tik čia atsiranda proga pritaikinti visas žinias, kurias mokė; pareikšti savo apskrumą ir gabumus. Jei tektų kada nors sušlapti, išsipurvinti, kiek nuvargti, tai nieko ypatinga, nes ir namie lietus ir purvas nerenybybė, o nuovargio nežino tik tinginys.

Linksmumų kariuomenėj taip pat daug. Patys užsiėmimai nenuobodūs; pulko kinas taip pat pramoga; na, o šokių vakarėliai, argi jums nieko nesako?! Kad užtrauks pulko orkestras šoki, tai nejučiomis, kad ir vietoje stovėdamas, trepsensi, neiškėsi kampe, bet į ratą išsukęs smarkiai batų užkulniais

padundinsi salės grindis. Nedainuodamas dainuosi:

„Šokit mergos, kad ir basos,
Čia ne purvai, čia ne rastos“.

Kaimo armoniką su smuiku čia apglūšina didžiulis orkestras. Žodžiu, dėl linksmumų nėra ko nusiminti.

Paradas ar kokios nors iškilmės taip pat kariui malonus ir smagus dalykas. Daug viršininkų žiūri, daug svečių, daug šiaip žmonių ir visi vis stebi, kuri kuopa, kuris pulkas geriausiai praeis, gražiausiai pasirodys. Jaunų vyrų pulkai užtvinę aikštę, kaip jūros vilnys siūbuoja. Šalmi ir ginklai blizga prieš saulę. Viens mostas, ir sujuda pulkai. Lygiomis eilėmis, gražiai, kaip vienas, pro viršininką praeina. Ir koks smagus jausmas, koks malonumas, jei pasigirsta viršininko „Gerai vyrai!“ Čia pamoka, kad kiekvienas turi stengtis, kad savo apsilaidimu ir netvarka kartais visai daliai nemalonumų nepadaryti.

Pamokose išgirsite įdomių žinių. Pasakos jums apie įvairius ginklus,

Žuvusio kario kūnas yra Tautos šventenybė — jo dvasia Tautos ateičiai gyventi šaltinis.

kareivio gyvenimą ir tvarką, apie viršininkus. Išgirsite apie mūsų tautos senovę, apie pulko globėją — šefą, sužinosite, kaip kovojo pirmieji savanoriai už Lietuvos nepriklausomybę; kaip kūrėsi mūsų valstybė; koki yra dabartiniai mūsų priešai. Kas nemoka skaityt ir rašyt, tam teks iš elementoriaus mokytis, raides rašinėti. Matote, ko kariuomenėj išmoksitė. Pusantrų metų laikas veltui nežus, bet naudingai praslinks, kad nė nepastebėsit.

Būkite tad klusnūs, drausmingi vyrai. Sveiki būdami nbandykite pulko ligoninėj apsimesti ligoniais, tai neteks nei valandų po šautuvu stovėti, nei daboklės kamerų sienos jūsų nematys. Apie vagystes nė nebekalbu. Kiekvieną darbą atlikite sąžiningai, tarnyboje būdami jauskite pareigą, tada nebus aimanavimų ir nusiskundimų sunkumu, nes suprasite, kad netyčioms to iš jūsų reikalaujama. Pamokose išgirstas žinias dėkitės į galvą, kad per egzaminus nereikėtų raudonuoti ir nemalonumų daryti savo viršininkams. Taip gyvendami, pamilsite kariuomenę, sumanūs būsite kariai, patikssite savo viršininkams ir vadams, nes jie žinos, kad jų darbas ir pastangos veltui nežūva, auklėjimas pasiekia tikslą.

Na, tik aukščiau, vyrai, galvas; krūtines pirmyn, nusiminimą šalin ir bus gera, linksma; joks sunkumas neslėgs širdies! O jei pagalvosi, kam esi pašauktas kariuomenėn, pamanysi, kas mūsų šalies rytuose lindi, — visi asmeniškai nemalonumai pražus, liks tik atsidėjimas dabartiniam darbui, Tėvynės meilė ir pareiga.

Ltn. Jodauga.

Sveiki, atvykę!

Sveiki, atvykę!
 Seniai mes jūs laukėm,
 Seniai jau tikėjom,
 Kad greitai atvyksit, svečiai!
 Džiaugsmingai sutinkam,
 Rankas jums mes spaudžiam,
 Mes džiaugiamės, broliai, stačiai!
 Sveiki, atvykę!
 Juk daugel iš jūs — savanoriai,
 Atvykstate noriai
 Bandyti savųjų jėgų.
 Neraginti kito,
 Vos saulė nušvito —
 Nukratėte mintį vergų!
 Sveiki, atvykę!
 Palikot atgyjančias pievas,
 Pakrūmėse žydingias iveras,
 Pavasari žengiant laukais!
 Kai ejot per tiltą —
 Upelis lydėjo,
 Ir žalsvas dvelkimas
 Pavasario vėjo
 Išvykstant kelionėn palaistė kvapais...
 Sveiki, atvykę!

Palaimino močia,
 Tėvs' laimės linkėjo,
 Sesutė apkaišė žiedais.
 Jaunoji mergelė,
 Siūmetes besėdama rūtas,
 Dažnai aplankyti žadėjo laiškais!...
 Sveiki, atvykę!

Daug darbo dar priešais jums, broliai,
 Ir daug nepažįstamo mokslo,
 Daug laukia žinių.
 Ir mes nemokėjom,
 Kai šičia atėjom,
 Ką mokam dabar. —
 Diena po dieneles
 Kantrybe šarvuoti
 Ir tikslą pasiekt nusistatę, —
 Jūs viską pasieksit, draugai!
 Tik veikiai prie darbūt
 Tėvynės gynėjų eilėna
 Mes vyras prie vyro sustoję
 Laimėjimą džiugų pasieksim.
 Tad sveiki, atvykę!...

Ant. Bernotas.

Keletas duomenų iš policijos veikimo 1930—V. D.—metais.

Šių metų „Policijos“ žurnale 8 nr. randame labai įdomų straipsnį: „Lietuvos policijos veikimas 1930 — Vytauto Didžiojo — metais“. Keletą to veikimo duomenų norime pateikti ir mūsų skaitytojams.

Bendras policijos tarnautojų skaičius metų pradžioje buvo — 3873 tarnautojai. Metų gale — 3932 tarnautojai. Į tarnautojų padidėjimą iš dalies atsiliepė aukšt. policijos mokykloj laikomas didesnis policijos tarnautojų skaičius.

Tarnautojų skaičius atskiromis policijos organizacijomis atrodo taip: apskr. virš. ir jų rašt. tarn. — 207; viešoji policija — 1500; pasienio policija 1629; Klaipėdos kr. ir pasienio policija — 345; jūros apsauga — 30; geležinkelių policija — 88; policijos rezervas — 52; vandens policija — 15; policijos mokyklos — 7.

Apsistojant ties viešąja policija, pravartu būtų pažymėti, kiek gyventojų aptarnauja vienas viešosios policijos tarnautojas. 1931 m. sausio 1 d. viešąją policiją sudarė: 340 policijos valdininkų, 137 raštinių tarnautojai ir 1039 policininkai. Tuo pat laiku Lietuvoje, be Klaipėdos krašto, buvo 2.220.128 gyventojai. Išeina, kad vidutiniškai vienas viešosios policijos tarnautojas aptarnauja 1.464 gyventojus, o vienas policininkas — 2.137 gyvent.

Pasienio policijos praeitų metų veikimą geriausiai atvaizduoja

Kontrabandos ir nelegaliai perėjusių sieną asmenų sulaikymas.

Praeitais metais Lietuvos pasienyse ir prie administracijos linijos buvo sulaikyta: įeinant per sieną — 1080 asmenų, išeinant — 333 asmenys. Be to, buvo pasienio policijos ištremta iš Lietuvos 593 asmenys ir priimta įtremiamų į Lietuvą — 45 asmenys.

Daugiausia asmenų buvo sulaikyta liepos, gegužės ir birželio mėn., kontrabandos — kovo, gruodžio ir gegužės mėn.

Prekybos d-to žiniomis, pereiniais metais buvo sulaikyta kontrabandos 129.866 litų vertės. Pasienio policija sulaikė — 82.313 lt. vertės, vadinasi, arti 63% visos kontrabandos.

Kontrabandos sulaikymas daugiausia pakilo Šiauriių, Biržų, Rokiškio, Ukmergės ir Vilkaviškio baruose, o asmenų — Mažeikių, Biržų, Rokiškio, Ukmergės ir Alytaus baruose. Tenka pastebėti, kad kontrabanda, palyginant su 1929 m., žymiai sumažėjo: 1929 m. — 139.106 lt., 1930 m. — 82.313 lt.

Viename pasienio kilometre vidutiniškai buvo sulaikyta kontrabandos 1929 m. — 97 lt. 89 ct. sumos, 1930 m. — 57 lt. 93 ct. sumos. Daugiausia sulaikyta Trakų (239 lt. 81 ct.), mažiausiai — Mažeikių (2 lt. 14 ct.). Vienas pasienio policijos tarnautojas 1929 m. sulaikė kontrabandos už 69 lt. 14 ct., 1930 m. — 40 lt. 39 ct. Daugiausia sulaikė vienas sargybinis Klaipėdos kr. (už 114,09 lt.), mažiausiai — Kretingos bare (4,59 lt.).

Kontrabanda praeitais metais buvo įgabenama per Latvijos sieną daugiausia žuvys ir žuvų konservai; per administracijos liniją — manufaktūra, per Vokietijos sieną — gėralai, vaisiai ir manufaktūra.

Žiūrint į pasienio policijos veikimą, labai krinta į aki

lenkų kareivių dezertiravimas.

Pabėgę kareiviai skundžiasi nepakenčiamomis lenkų kariuomenėj tarnavimo sąlygomis. Per visus metus buvo sulaikyta 22 kareiviai, kurių pasitaikydavo kiekvieną mėnesį šiuose baruose: Seinų, Marijampolės, Alytaus, Utenos, Trakų.

Be to, pačioj administracijos linijoj buvo įregistruota 14 ginkluotų užpuolimų bei apšaudymų iš lenkų pusės. Dukart buvo apšaudyti jų lėktuvai, pasirodę: liepos mėn. Seinų Marijampolės bare, rugpjūčio mėn. Utenos bare.

M.

Kareivių bibliotekos 1930 — Vytauto Didžiojo — metais.

Pereitais metais kariuomenės dalyse buvo 32 bibliotekos, skiriamos kareiviams. Stambiausios bibliotekos: 9 pėst. pulko — 4.720 tomų, karo ligoninės — 4.022 tom., 3 art. pulko — 3.016 tom., 2 ulonų pulko — 2.549 tom., karo policijos mokyklos — 2.235 tom., geležinkelių kuopos — 2.224 tom. 18 bibliotekų turi nuo 1000 iki 2000 tomų, 8 bibliotekos nuo 500 iki 1000 tomų. Pačia mažiausią biblioteką turi šarvuočių traukinys, joje priskaitoma 461 tom.

1930 m. sausio mėn. 1 d. visose kareivių bibliotekose buvo 48.810 tom., per metus pripirka ir pakuota naujų leidinių dar 3.196 tom. 796 tomai perduota į kitas bibliotekas (tame skaičiuje 584 tom. į geležinkelių kuopos karininkų biblioteką) arba žuvo pas skaitytojus. 1931. I. 1 d. bibliotekose buvo 51.210 tom.

Palyginus su 1929 m. pereitais metais skaitytojų liko beveik tiek pat — 6.819 žm. (buvo 6.815 karių).

Mažai pasikeitė ir perskaitytų knygų skaičius: 1930 m. — 52 682 tom., o 1929 m. buvo perskaityta 53.105 tom. Mūsų bibliotekose statistikoje žymimos tik tos knygos, kurios duodamos kareiviui iš bibliotekos į kareivines. Tai, ką kareiviai skaito skaityklose prie bibliotekų, neregistruojama.

1927 — 1930 metų duomenys rodo, kad vienam skaitytojui tekdavo perskaityti: 1927 m. — 4,3 tom., 1928 m. — 6,5 tom., 1929 m. — 7,8 tom., 1930 m. — 7,7 tom.

Visose bibliotekose daugiausia buvo reikalauta lengvo skaitymo knygų: romanų, apysakų. Beletristikos skaitymo % visur aukštas, pav. 2 art. pulko kareivių bibliotekoj — 95,6% II pėst. divizijos štabe — 89,9%, III pėst. divizijos štabe — 85,9%, I pėst. divizijos štabe — 85,0%, 1 baterijoje — 82,7%, karo kalėjime — 82,0%.

Iš kitų mokslų II ir III pėst. divizijos štabų, 1 baterijos, tankų kuopos ir transporto rinktinės bibliotekose daugiausia buvo skaitomos istorijos ir geografijos veikalai. 4 pėst. pulko, Vytauto Didžiojo kuopos, auto kuopos ir artilerijos sandėlių kuopos bibliotekų skaitytojai daugiau domėjosi pritaikomaisiais mokslais (medicina, technika, žemės ūkiu).

Gan įdomu pažiūrėti, kaip skaitoma kariškoji literatūra, (žymima bibliotekose indeksu 355). Geležinkelių kuopoj iš perskaitytų knygų 26% tenka kariškai literatūrai. Tačiau, tai įvyko dėl to, kad per pirmus 8 mėnesius kuopoj buvo bendroji biblioteka, kurios knygomis naudojosi karininkai ir kareiviai. Iš kitų dalių bibliotekų kariškų knygų poreikavimas pažymėtas: 3 art. pulke — 10,7%, karo kalėjime — 6,9%, atskiroje artilerijos grupėje — 4,3%, 1 baterijoje — 3,1%, Vytauto Didžiojo kuopoje — 1,9%, 4 pėst. pulke — 1,7%, I pėst. divizijos štabe — 1,5%, 2 art. pulke — 1,1%.

Bibliotekas veda: vieną — kapelionas, 12 — karininkai, 3 — viršilos, 10 — vyresn. puskarininkiai, 3 — jaunesn. puskarininkiai, 1 — grandinis ir 2 — civil. tarnautojai. 9 bibliotekose yra bibliotekorių padėjėjai, kurių — 2 viršilos, 4 — vyr. puskarininkiai ir 3 eiliniai. 2 bibliotekos be to turi dar po 1 raštininką — eilinį. Iš senesnių bibliotekorių, be pavyzdgingai sutvarkiusio 9 pėst. pulko biblioteką kapeliono Petrausko, reikia paminėti transporto rinktinės V kat. civ. tarnautoją K. Gecevičių, kuris eina bibliotekoriaus pareigas jau 8 metus, 2 ulonų pulko bibliotekorius vyr. pusk. J.

Pesys dirba bibliotekoje 5 metai, šarvuočių rinktinės leit. Marcinkevičius, III pėst. divizijos štabo inž. kap. Ancerevičius ir II pėst. divizijos štabo viršila J. Janonis išbuvo savo vietose po 4 met.

Iš bibliotekorių pareikštų pageidavimų kai kas verta paminėti.

3 art. pulko, geležink. kuopos ir tankų kuopos bibliotekoriai savo skaitytojų vardu pageidauja kuo daugiausia beletristikos — „romanų“. Geležinkeličiai norėtų ir scenos veikalų. Šarvuoto traukinio bibliotekos skaitytojai prašo knygų iš istorijos, ūkio ir higienos (kitose bibliotekose žemės ūkio knygos mažai reikalaujamos, visur jų yra pakankamai. A. R-as).

Šarvuotos auto kuopos bibliotekorius skundėsi, kad „apie 65% visų knygų yra jau seniai išleistos ir neatitinka šių dienų kalbą. Kareiviai, tokias knygas skaitydami, kai kurių visiškai nesupranta, nes jos nepritaikintos kareivių dvasiai“. Prašo kuo daugiausia naujų knygų, kurių „skaitymas padėtų savo kalbos pasimokyti“.

3 art. pulkas norėtų atsikratyti senų brošiūrų, kurių yra po kelias dešimtis vienoda antrašte (tai lengvai padarys pulko vad. paskirta komisija. A. R-as).

Etatinio bibliotekoriaus — puskarininkio prašo 2 art. pulkas, aviacija ir geležinkelių kuopa. Aviacijos bibliotekorius norėtų gauti avansą pinigais: pats bibliotekorius geriau galėtų pasirinkti norimų knygų.

Ypačiai daug pageidavimų pareiškė 2 art. pulkas. Jis prašo siuntinėti knygas „verčiau mažesniame kiekyje, bet su apdarais“ (prie to jau einama. A. R-as). Nori, kad veikalai, leidžiami keliuose tomuose, būtų siunčiami dalims ne atskirais tomiais, bet iškart visas veikalas. Pulke yra dar 1051 neaptaisytas tomas, prašoma atleisti knygų aptaisymui bent 1000 lit.

Šiais metais manoma kiek pertvarkyti bibliotekų papildymą knygomis. Numatoma pirkti knygas 3—4 kartus per metus, aptaisyti jas Kaune ir paskui jau išdalinti dalims. Tuo būdu tikimasi palengvinti švietimo vadovų ir bibliotekorių darbą ir greičiau pristumti knygą prie skaitytojo — kareivio, kuris kasmet vis labiau įsitraukia su pamėgimu skaityti knygas.

A. R-as.

Anksti pavasarj...

Kaip dera skaityti knygas.

Pasakymas, kaip dera skaityti knygas, gal dažnam atrodo nerimtas, o gal net juokingas, ir jis pagalvos: „aš—baigęs pradžios mokslą, arba net kelias gimnazijos klases, juk moku skaityti, dargi lietuvišką knygą“.

Taip, mokėti moki, bet tokio paprasto mokėjimo vien skaityti neužtenka. Tad pažiūrėkim trumpai, kas reikalinga, kad skaitymas būtų vaisingas. Vienas mokslininkas yra pasakęs: „Norint pramokti skaityti, iš pradžios reikia skaityti labai lėtai ir paskui reikia skaityti labai lėtai, ir visados, iki paskutinės knygos,

Apsemtas vienkiemis.

kuri turės garbės būti jūsų skaitoma, reikės skaityti labai lėtai“.

Šis skaitymo būdas yra bendras ir taikomas kiekvienai skaitomai knygai. Ir tikrai, kiekvienoje knygoje mes rasim ką nors pamokančio, bet jeigu mūsų skaitymas bus tik mechaniskas žodžių ryjimas, tai išeis taip, kad daug apžiosi, o maža nukąsi. Būsim perskaitę tomų tomus, o po mėnesio net pavadinimų nebežinosim.

Todėl skaitant labai svarbu pagalvoti, kas knygoje tikrai naudinga, verta prisiminti, kokią mintį, kokius tikslus autorius nori iškelti ir kas antraeilis dalykas. Užtikę knygoje gražių išsireiškimų, arba platesnių vertingų minčių, mes dažnai ir pagalvojame: šį sakinį arba mintį aš būtinai atsiminsiu, bet kur tau, praėjo neilgas laikas ir jau pamiršta, ką žadėjome atsiminti.

Čia aišku, kad skaitomos naudingos knygos gražesnius sakinius, išsireiškimus, svarbesnes mintis reikia surašyti tam tikslui paskirtame sąsiuvinyje. Tokiu būdu atidžiai perskaitytos knygos patį branduolį mes galėsime ir po ilgesnio laiko trumpai, bet aiškiai prisiminti. Kiekvienas juk negalim turėti visų perskaitytų knygų kaip savo nuosavybės, todėl tokie pažymėjimai ir ištraukos atstos lyg knygynėlį, kur ir po ilgo laiko rasim daug naudingų ir gerų dalykų.

Gal sakysim, kad toks skaitymas užims daug laiko? Taip, laiko užims, bet kartu nepamirškime, kad verčiau naudingai skaityti knygą dešimt kartų taip, kad mes jaustumė savyje kokią nors jos naudą, jos paliktą mūmuse dvasios turta, negu perskaityti dešimt ir po to jaustis, kad visai dešimčiai pririšom lyg akmenį ir paskandinom savyje, nepalikdami jokių žymių. Be abejo, labai pravartu, perskaičius knygą, su draugais, taip pat skaičiusiais ją, apsvarstyti jos vertę. Tokiuose svarstymuose lavinsis mūsų protas ir

Sautuvą pagadino!

(Tikras atsitikimas).

Kiekvienas kareivis gauna šautuvą. Juk beveik sunku įsivaizduoti karį be šautuvo.

Petras Balandis turėjo taip pat „Ross—Enfield'ą.“ Geras šautuvėlis. Kiekvieną dieną turi būt apžiūrėtas ir išvalytas. Jei ne... Bet kiekvienam kariui žinoma, kas būna, kai neišvalytas šautuvas.

Papasakosiu, kaip mano pažįstamas Petrukas vieną dieną turėjo baimės iki kaklo.

Po pratimų lauke jis valė šautuvą. Išnarstė spyną, ištepė tepalu vamzdį, ištrynė, išvalė — net miela pažiūrėti. Baigia tą visą procedūrą ir šypsosi, vartydamas šautuvą. Šiandien jį vėl pagirs skyrininkas.

Bet kas čia? Šautuvo užrakto šone kažkokia mažutė skylė. Pirmiau jos nebuvo. Argi kas dabar ją pragrėžė ir sugadino šautuvą?

Varto Petras šautuvą, o prakaitas liejasi kibirais. Kas gi jam dabar daryti? Aišku, šautuvas sugadintas. O iki šiol Petras buvo pavyzdingas karys. Visiem jis buvo statomas pavyzdžiu.

Atėjo vakaras. Petras visą laiką nusiminęs galvoja, kas bus toliau. Ypač jam rūpėjo, kas sugadino šautuvą.

Vakare patikrinimas. Stovi Petras su šautuvu ir laukia, kol prieis jo eilė. Kinkos vargšui ne juokais virpa. Juk ir iš tiesų ne juokai. Ar ne tiesa?

Jau priešais jį jo viršininkas. Petras, užgniaužęs kvapą, atidaro užraktą, perverčia šautuvą ir parodo.

— Gerai! — nueidamas pasako būrininkas.

Kaip tai? Ar būrininkas nepastebėjo tos skylutės. Negali būti? Iki šiol jų būrininkas buvo toks akilus.

Kažkas neaiškus gimsta Petro galvoj. Jis pažiūri savo draugo šautuvą. Ir ten pasirodo tokia pat skylutė. Pažiūri dar vieną, ten taip pat. Pagaliau peržiūri visus—visur tokia skylutė yra.

Kaip tai yra?

Pasirodo, kad Petro šautuvo buvusias šeimininkas truputį jį užleido. Ton skylutėn prisirinko purvo, ir jis akiai užsikimšo.

Po kiek laiko purvas iškrito, bet padarė Petrui didžiausią baimę. Vėliau mačiau, kaip Petras atidžiai peržiūrėjo visas skylutes, išvalė ir dabar nuolat patikrina.

Jis nepavydi ir kitam tos baimės. S. K. A.

žymiai augs vispusiškas išsilavinimas. Vienas mokytojas prityręs žmogus yra pasakęs: „Suaugęs žmogus visų pirma labiausiai lavinasi skaitydamas ir kas nesugeba tinkamai skaityti, nemoka panaudoti tai, ką perskaito, tas yra nepataisomas ta prasme, kad jis per visą savo gyvenimą teisingys maža arba nieko“.

Dėl knygų skaitymo pasirinkimo čia galima nustatyti tokia tvarka: pirmoj eilėj skaityti, kas būtina, paskui, kas naudinga ir tik paskiausiai—kas malonu. Sykį garsus profesorius savo auklėtiniais pasakė: „Gerbiemieji, neskaitykite gerų knygų“, ir kai jie rodydavo nusistebėjimą, profesorius baigdavo: „bet skaitykite vien pačias geriausias“. Gera knyga nereklamuojama, kaip tai daroma su skysto turinio knygomis, bet ji pati reklamuojasi. Todėl, renkantis knygą skaityti, reikia visuomet apgalvoti, net partina pasiklausti jau skaičiusių ją knygą nuomonės. Rydami, kas tik patenka, mes suvarysime galvon tokį minčių mišinį, kuris jokių atžvilgiu neduos mums naudos.

Vidris.

Kareivinėse apsilankius.

Sučirškė skambutis: tai pasibai-
gė karinio paruošimo pamoka.

— Vyrai! — tarė mums karinin-
kas, — rytoj eisime apžiūrėti ka-
reivinių. Kas norit, tai 2 val. p.
p. susirinkit gimnazijos aikštėje.

Kitą dieną dar prieš dvi susigrū-
dome gimnazijos aikštėje. Vyres-
nysis išrikiavo. Tuojau atėjo ir mū-
sų karinio paruošimo mokytojas.
Trumpa komanda, ir mes jau žy-
giuojame link kareivinių.

Pirmiausia suėjome vidun. Kiek
čia įdomumo. Kambariai išdabin-
ti karžygių paveikslais. Visur pa-
vyzdinga tvarka ir švara. Beveik
prie kiekvienų durų stovi parašai,

kulkosvaidžių, dar išmesime porą
granatų ir pažiūrėsime, kokią ga-
lią jos turi, — pasakė kapitonas,
indamas į ranką vokiečių puola-
mą granatą.

Kapitonas paėjo kelioliką metrų
toliau ir, paruošęs granatą, išmetė.
Tuo pat laiku mes išgirdome ko-
mandą: „Gulk“. Sukritome ant žė-
mės. Netrukus pasigirdo didelis
trenksmas, tai sprogo granata. O
tuo tarpu užpakalyje mūsų vėl pra-
bilo kulkosvaidžiai. Tai buvo tik-
ras karo vaizdas.

Tuojau pakilę nuo žemės nubė-
gome į granatos kritimo vietą, ten
buvo išrausta diktoka duobė, o
kiek tolėliau buvo išsidraikę smul-
kios granatos skeveldros.

bėjau: mat, pirmą kartą teks pa-
leisti tokią smarkią ugnį. Pagaliau
nutaikiau. Paspaudžiau. Tuojau į
statų Šešupės krantą ėmė kristi
kulky lietūs.

Paskiau užleidau vietą kitam.

— Kad taip ten lenkas būtų bu-
vęs, tai tikrai būčiau nudėjęs, —
galvojau aš. O kulkosvaidžiai vis
žėrė ugnies lietu.

Dar kiek pašaudę nuėjome į ka-
reivinių sodą. Ten jau buvo prita-
sytas vielų telefonas. Tuojau ėmė-
me kalbėtis telefonu, nors vienas
nuo antro buvom per 15—20 met-
rų. Pasikalbėję telefonu apžiūrėjo-
me optikos telegrafą, o kurie mo-
kėjome Morzės abėcėlę, tie ir čia
gavome progos pasikalbėti.

Paskiau vėl išrikiavome ir trau-
kėme namo.

Puiki daina nuskambėjo per
miestą. *Antrotikas.*

Marijampolės mok. seminarijos mokiniai prie bombosvaidžio. Palinausko foto.

kaip antai: „Bailys išsigąsta kiek-
vieno lapo šlamėjimo“, „Ištikimy-
bė, drąsa ir pasiryžimas padeda
kovą laimėti“. Šitoki ir panašūs
posakiai stiprina kiekvieno drąsą.

Apžiūrėję vidų išėjome į lauką
ir tiesiai nutraukėme į užsiėmimų
aikštę. Čia be paliovos trata kul-
kosvaidžiai, sportuoja kareiviai, bet
viskas eina gana tvarkingai. Mes
nuėjome į kitą galą aikštės, kurs
tuo tarpu nebuvo užimtas. Čia jau
radome sunkųjį ir lengvąjį kulko-
svaidį, keletą karininkų, puskarinin-
kių ir kareivių.

— Prieš pradėdami šaudyti iš

— Na, o dabar prie kulkosvai-
džių, — vėl pasakė kapitonas.

Susigrūdome apie kulkosvaidį,
kuris stovėjo prirengtas šaudymui.
Tuojau kapitonas iš kulkosvaidžio
paleido ugnį. Paskui atsisuko į
mus ir paklausė:

— Kas norit pabandyti šaut iš
kulkosvaidžio?

— Aš! aš! aš!... — skambėjo
visų balsai.

— Na eik, tamsta pabandysi,
— pasakė man kapitonas.

Aš, didžiai džiaugdamašis, pri-
ėjau prie kulkosvaidžio. Priklau-
piau. Ėmiau taikinti, o visas dre-

Apie karą.

1.
Žmonės stebias ir galvoja,
kodėl žemėj nėra rojus,
ar nebuvo tokio laiko,
kad visi mylėtų taiką.
Ar seniau šis margas svietaš
taip pat grūmėsi dėl vietos...
ar tada žinojo karą,
o gal broliškai tik tarės.

2.
Bet deja, žila senovė
mini mums visakias kovas:
kai karaliai ganė bandas —
jau tada kovoti bandė.
Kur tik bandos dvi suseina,
tuoj prasideda ten vaina —
dar nebuvo pistolėtų,
žmonės kovės sau iš lėto:
stveria vyras drūtą buožę
ir į kaktą priešui drožia.
Priešas irgi savu ruožtu
stengiasi atgal jam drožti.

3.
Jei dvi pusės kaip nors tarias
gali kilti tuojau karas,
nes jei norai nesuseina —
neišvengsi tada vainos.
Todėl jau žiloj senovėj
žmonės kartais baisiai kovės:
vieni gal už gimtą gryčią,
o kiti gal taip sau, tyčia...

Sim. Daukanto mokytojų seminarija.

Čia karo mokslas eina smarkiu žingsniu pirmyn. Instruktorius kapitono Ališausko dėka seminaristai gyvai domisi dėstomais dalykais. „Kariškas paruošimas—mūsų išganymas“—kalbama „daukantuku“ tarpe. Ir iš tikrųjų. Kariškas paruošimas visus suviliojo. Ypač, kada mylimas kapitonas buvo porą kartų nuvedęs į kariškas filmas, susidomėjimas kariškais dalykais dar labiau pakilo. Neseniai aplankę 2 pėst. pulką gavomė nors iš dalies susipažinti su karių gyvenimu. O jis toks malonus, seminaristus vilioja. Apsilankymas pulke visiems paliko malonių atsiminimų.

Bendrai, karo mokslu domėjimasis yra didelis. Žadama netrukus suruošti keletą įdomių manevrų.

Bolius Švilpukas.

Kėdainiai.

Šiais mokslo metais smarkiu tempu praėjom karo mokslą. Mums suteikė jau daug žinių iš tos srities vyr. leit. F. A. Maksimavičius. Kada per kariuomenės pusvalandį pulk. Šarauskas pakvietė moksleiviją lankytis į Kauną ir apžiūrėt kariuomenės dalis, mes sujudom. V-2 d. mūsų gimnazijos VIII ir VII kl. išvažiavom į Kauną. Stoty mus sutiko ir pirmiausia apžiūrėjom tankus. Tanke „Audra“ teko kai kam ir pavažiuoti. Paskum nuvykom į aviaciją. Čia mus laukė išvežtas į aerodromą „Ambo II“. Lakūnas mums papasakojo visas kliūtis ir gerąsias puses. Grįžtant iš aviacijos jau ne vienam parūpo nakvynė. Mus laukė gražios gusarų kareivinės, švarūs koridoriai ir minkštos, naujai paklotos lovos. To nesitikėjom. Gulėjom, kaip pas mamą grįžę atostogų. Daug kas ir maisto vežės, manė, kad duos kokios sriubos. Bet ir čia viskas priešingai. Mandagūs puskarininkiai, kareiviai su mumis mandagiai kalbasi, paaiškina ko klausime ir visi sakosi, kad maistas geras. Tą įsitikinom ir mes. Valgėm gerai, kai kurie net besimokydami valgom daug blogiau. V-3 d. aplankėm karvelyną ir šarvuočius. Į akis krito du karveliai belaisviai, pagauti iš lenkų. Prie šarvuočio „Savanoris“ nusifotografavom ir pasivažinėjom. Po pietų buvom Valstybės teatre.

Gai-Džiūnas.

Rokiškis.

1930 m. rudenį įvedė karišką paruošimą ir Rokiškio gimnazijoje.

Rokiškio gimnazijoje kariškas paruošimas buvo ir 1929 m. pavasarį ir rudenį, bet netrukus buvo apmiręs.

Kariško paruošimo pamokas dėsto Rokiškio apskrities karo komendantas pulk. leit. M. Jašinskas. Kol buvo gražus oras, tai pamokos būdavo lauke. Mokydavo rikiuotės, veiksmų su šautuvais ir kitų dalykų.

Orams pablogėjus, pamokos būdavo klasėse. Per visą žiemą aiškinta įvairūs statutai, smulkiai susipažinta su šau-

Kary! būk mandagus, tegul tavo žodžiai ir poelgiai niekam gėdos nepadaro!

tuvais ir jo dalių veiksmis ir t. t. Po Velykų prasidėjo šaudymas šratais. Pasirodo, kad ir rokiškiečių tarpe yra gerų šaulių. Po šaudymo, pamokos bus lauke.

Mokinių tarpe susidomėjimas karišku paruošimu didelis. Daug mokinių skaito „Kari“. Į gimnazijos biblioteką pareina 15 egz. „Kario“. Nemaža mokinių nusipirko „Kario kalendorių“. Žinoma, yra ir tokių, kurie išsirašo „Kari“, o kartais ir bendradarbiauja jame.

V. Avižonis.

Karo mokslas Zarasuose.

Moksleiviai drąsiai kariškai žygiuoja Zarasų gatvėmis, tautiškas dainas dainuodami. Moksleiviai lauke mankština karo mokslu mokytojo nurodymais. Karo mokslu dalykus visi su didžiausiu malonumu mokosi. Karo mokslu pamokos dėstomos per savaitę po 2 valandas. Moksleiviai šias valandas išnaudoja su didžiausiu atsidėjimu, yra net pasiryžę kartais paaukoti vieną kitą valandą viršaus. Žodžiu, moksleiviai yra labai patenkinti karo mokslu. Moksleiviai supranta karo mokslu reikšmę. Karo mokslas atnešė didelę naudą sulenkėjusiam Zarasų krašte.

Karys.

Raseiniai.

Raseinių valdžios gimnazijoje kariškas paruošimas ligšiol buvo visai apleistas. 1929 m. pavasarį mokė ar dvi pamokas karo komendantas; 1930 m. pavasarį tiek pat XI šaulių rinktinės vadas. Bet toks mokymas buvo per menkas. Visi aukštesnių klasių berniukai dainuodami pavaikščiavo po gatves ir viskas. Per 1930-31 mokslo metus, lig Velykų, apie tai nebuvo nė girdėti.

Bet štai po Velykų iš sykiu prasidėjo kariško paruošimo pamokos. Jas veda atsargos karininkas p. P. Ulvidas. Darbas einamas sistematingai. Penktaj ir aštuntoj klasėj yra po vieną, o šeštoj ir septintoj po dvi pamokas savaitėje. Mokiniai naująjį dalyką labai mėgsta. Net tie mokiniai, kurie gimnastikos pamokose nebūdavo, kariško paruošimo pamokose mielai dalyvauja.

Kaip mokiniai mėgsta karišką paruošimą, taip lygiai jų yra laukiamas ir kariuomenės savaitraštis „Karys“. Visi juo gėrasi. Gaunama po du egzempliorius kiekvienai vyresnei klasei. Vieną kartą net pasisavino viena klasė kitos klasės „Kari“. Dėl to tarp tų klasių įvyko didelis barnis.

V-a.

4.

O žmonių kai padaugėjo —
verkiant jau kovot reikėjo:
ėmė dirvas arti, sėti,
kožnas rinkosi sau vietą.
Ir suradęs drąsiai gynė —
ėjo baisiosios rungtynės.
Kas tik buvo būdo lėto —
neturėjo toks sau vietos:
iš visur jį vijo, varė —
net iš tolo gaila darės...

5.

Vėliau žmonės susiprato,
apsiginti pilis statė,
nes už tvirtų, storų sienų —
būsi sau ramus per dienas.
Jei pajusi priešą arti —
uždarysi pilies vartus.
Priešui prie pilies sustojus —
neiškelsi laukan kojos,
nes jisai tave nutvėręs
gali sudraskyt, kaip žvėris.

6.

O bendram apsigynimui
pilyje tuoj darbo imas —

meta akmenis nuo mūro,
o kam klius, visai nežiūri.
Leidžia strėles, svaido ietis —
nėr kada nė pasilsėti.
Jeigu priešas pilin laužias,
ar prie sienų kuria laužą, —
tada bausis triukšmas kyla,
iš pilies net dervą pila.
derva verda, dūmai rūksta,
aplank viskas dūkte dūksta!...

7.

Taigi matom—nuo senovės
žinomos baisiosios kovos:
vieni kovės dėl ramybės
gindami savąsias ribas.
O kiti, kad praturtėtų —
kovėsi su visu svietu.
Žinom graikus ir romėnus;
jie valstybės plėtė sienas,
juos tvirta drąsa lydėjo,
užtat jie visur laimėjo.
Aleksandras tas Didysis
tiesiog valdė svietą visą.

8.

Dar šiandieną mini žmonės
garsųjį Napoleoną —
sako, net mūs Lietuvoje
pasilsėti jis sustojo,
iš čia Rusijon nuvyko,
bet deja—ten nepavyko:
daug kareivių jo sušalo —
liūdnas buvo karo galas.
Apskritai, jei pažiūrėsim —
reiks sutikti su ta tiesa:
žmogaus prigimtis jau tokia,
jis ramiai gyvent nemoka.

9.

Ne tik žmonės—visi gyviai
sutaisyti taip naiviai:
kas jėgų rezervus turi
į kitus iš aukšto žiūri.
Ir ištikus pirmai progai
silpnesniams jis smūgį smogia,
o tasai iš paskutinio
užpuoliką drasko, ginas.
Iš to visai aišku daros:
sviete buvo ir bus karas.

Jonas Rūstulis.

KARIUOMENĖS GYVENIMAS

Kr. aps. ministeris išvyko atostogų.

Gegužės 2 d. krašto apsaugos ministeris pulk. Giedraitis išvyko atostogų. Kol jis grįš, laikinai kr. aps. ministerio pareigas eina teisingumo ministeris A. Žilinskas.

2 ulonų L. D. K. Birutės pulkas.

Teatras. Veiklesniųjų puskarininkių ir jų žmonių yra suorganizuotas mažas pulko teatrėlis, kuris kas mėnesį parodo ką nors nauja. Vaidinimų yra po du seansu: 1) kviestiems svečiams, miestui ir 2) visiems kareiviams nemokamai. Paskutiniu metu teatras balandžio 26 d. vaidino dvi komedijėles: «Brangus pabučiavimas» ir «Užburtas suolelis». Abu veikalėliai atlikti gerai. Ypač ryškūs savo rolėse buvo p. Žilinskienė ir vyr. pusk. Gedrimas ir Dryža.

Egzaminai naujokams. Paskutines dvi savaites pulko vadas tikrino naujokų karišką išsilavinimą. Klausinėta statutų, tikrinta jojimas aikštėje ir, svarbiausia, užsiėmimai laukuose.

Šio šaukimo naujokų tarpe yra keliosdešimt iš Klaipėdos krašto. Kai kurie jų, ateidami į pulką, nemokėjo lietuvių kalbos, bet per pusmetį ją išmoko ir kalba gerai. Dalis jų iš eskadronų savo noru išėjo į mokomą komandą.

9 pėst. L. K. Vytenio pulkas.

Balandžio mėn. 27 d. ir mums vyteniečiams teko matyti retenybę—cirką, kuris buvo atvykęs į Marijampolę. Cirką pažiūrėti buvo nuvesta apie 700 žmonių. Iš pulko kareivių tarpo kai kurie apie cirką buvo tik girdėję kalbant, bet matyti nebuvo dar matę, todėl kiekvienas kareivis buvo patenkintas cirku, nors reikėjo užsi-mokėti vieną litą, bet už tą litą teko daug įvairumų pamatyti. Geriausiai numeriai buvo akrobatų, kurie savo miklumu stebino publiką ir du arkliai, kurie gražiai, pagal muzikos taktą, pašoko valsą. Geriau kartais kaime jaunuomenė nepašoks valsą kaip šie du arkliai. Buvo ir daugiau gražių numerių ir šiaip visokių «cūdu». Juk gal ne vienas savo gyvenime dar nebuvo matęs gyvo žvėrių karaliaus liūto, o taip pat meškų, kupranugarių, dramblių ir kitų žvėrių. Piliesiems bilietai buvo nuo 2,5 iki 8,5 litų.

Vytenietis.

Karo Veterinarijos pusk. ir arklių kaustymo mokykla.

Jau buvo rašyta spaudoje, kad Žemės ūkio Rūmai ir šiemet ruošia civiliams kalviams II-ją arklių kaustymo kursų laidą. Š. m. kovo mėn. 2 d., mjr. vet. gyd. Mašanauskui vadovaujant, civiliai kursantai pradėjo savo darbą praktiškai ir teoriškai karo veterinarijos pusk. ir arklių kaustymo mokyklų patalpose. Balandžio mėn. 30 d. Ž. Ū. R. ir karo vet. valdybos atstovams dalyvaujant, buvo egzaminai. 2 kalviai išlaikė labai gerai ir buvo apdovanoti laikrodžiais, 12 kalvių išlaikė gerai ir 8 patenkinamai. Išlaikiusieji egzaminus kalviai visi buvo apdovanoti kaustomaisiais įrankiais ir pašalpa 2 mėn. (viso 100 litų) po 50 litų mėn. Trečioji laida, manoma, bus rudenį.

J. P.-s.

Vytauto Didžiojo kuopa.

Balandžio 25 d. įvyko mūsų kuopos jaunųjų kareivių priesaika. Ta proga atvažiavo 2 pėst. pulko kapelionas kun. Kryžanauskas ir nemaža orkestro dalis. Diena pasitaikė labai graži. Jaunųjų kareivių nuotaika nepaprastai pakilusi. Kadangi mūsų kuopai orkestras retenybė, tai kareiviai rytą į bažnyčią nuėjo kaip paukščių sparnų nešami.

Visi žinome, kad Jonava yra vienas iš sulenkintųjų Lietuvos miestų. Išėjęs gatvėn daugiausia išgirsi kalbant lenkiškai, žydiškai, rusiškai. Lietuviškai rečiau. Bet lietuviškoji dvasia pamažėli vėl užkariauja atskirtuosius ilgos verguvės laikais brolius. Lietuviškumas žingsnis po žingsnio žengia į sulenkintųjų brolių pastoges ir atgauna savo senąsias pozicijas. Tam tautiškam atgijimui daug padeda Vytauto Didžiojo kuopos kariai. Ir priesaikos diena jonaviškiams buvo nepaprasto įdomumo diena. Kariuomenės iškilnių žiūrėti susirinko beveik pusė Jonavos miesto gyventojų. Jaunuosius kareivius, dabar jau eilinius, pasveikino ir kalbą pasakė kuopos vadas mjr. Kazlauskas.

Pietų metu orkestras kuopos rajono kieme labai puikiai pagrojo. Žmonės klausėsi ir gėrėjosi tuo garsų žaidimu.

Vakare ugniagesių salėje įvyko vakarėlis. Tarp kitko bu-fetas, loterija allegri. Vakarėlis praėjo labai gražiai ir tvarkingai.

Ugniagesiai turi darbo pašalindami vandenį.

kuo. Buvo prisirinkę daug civilių žmonių. Ka iškas orkestras—retenybė—suviliojo.

Pavasarij kariai sukruoto darželius pūrinti. Prisės daugybę gražių gėlių.

Aikštei pradžiūvus jau pradėtos futbolo treniruotės. Pakilęs Neries vanduo padarė Jonavai šiek tiek nuostolių.

Ant. Bernotas.

1 gusarų D. L. Etm. K. Jonušo Radvilos pulkas.

Balandžio 26 d. Lietuvos Šaulių Sąjungos teatro artistai gusarų salėje suvaidino „Karolio teta“, 3 veiksmų komediją. Režisavo V. Bičiūnas ir A. Gedmantas. Suvaidinti pavyko gerai. Publika, paprastai, pertraukų metu nerimauja, tačiau šį kartą sužavėta įdomaus vaidinimo tik dalijosi savo įspūdžiais ir laikėsi ramiai, nors pertraukos dėl dekoracijų keitimo buvo ilgokos.

Dekoracijos, nors ir paprastos buvo, tačiau su menišku skoniu (V. Bičiūnui prižiūrint) sutaisytos, gražiai atrodė. Visi artistai vaidino savo roles gerai, bet publikai ypač patiko „teta“—Vėtra (vaidino A. Gedmantas).

Publikos šį kartą buvo pilna didelė gusarų salė. Be to, vaidinimą žiūrėjo daug pulko p. p. karininkų ir net keli karininkai svečiai.

Reikia pažymėti, kad Šaulių Sąjungos teatras vaidino pas gusarus be atlyginimo, todėl gusarams už įėjimą mokėti nereikėjo. Už tai gusarai reiškia draugams šauliams nuoširdžią padėką.

V. p. V. Petkevičius.

2 pėst. D. L. K. Algirdo pulkas.

Šauliai pas algirdėnus. Balandžio mėn. 26 d. Šančių šaulių būrys liktinių puskarininkių salėje pulko kariams suteikė linksmą pramogėlę. Suvaidino linksmą komediją: „Aš numiriau“. Suvaidino labai puikiai. Be to, to paties būrio choras padainavo ketetą dainelių. Programai pasibaigus, buvo bendras pasilinksminimas.

Vladas Urbanavičius.

7 pėst. Žemaičių Kun. Butegeidžio pulkas.

Balandžio mėn. 18 d. švietimo vadovo pastangomis buvo suruoštas šaulių namuose viešas vakaras.

Karių teatro mėgėjų ratelis vaidino „Rytojaus diena“, 3 veiksmų scenos vaizdėlį iš lietuvių tautos gyvenimo spaudos draudimo laikais.

Vaidinimas pavyko gana gerai. Pažymėtina, kad šiais metais pulke yra susiorganizavusi teatro mėgėjų kuopelė, kurį jau anksčiau yra suvaidinusi keletą dalykėlių pulko kareiviams ir puskarininkiams, ruošiant šeimyniškus vakarėlius. Taip pat yra pasiryžimas ir toliau, kad ir šeimyniškus vakarus ruošiant, ruošti su vaidinimais.

Šiame vakare viešai pasirodė eil. Grudzinsko vedamas pulko puskarininkių choras. Chore dalyvavo apie 40 žmonių. Publikai dainos labai patiko, net kai kurias daineles turėjo keletą kartų pakartoti.

Pulko dudų orkestras atliko keletą naujų dalykėlių iš savo repertuaro.

Balandžio mėn. 20 ir 23 d. kareiviams agr. Kubilius laikė paskaitas apie žemės ūkį. Buvo papasakota, kaip reikia pagerinti pievas ir ganyklas, kad jos atneštų ūkininkui daugiau naudos.

Balandžio mėn. 14 d. 7 p. pulke buvo suruošti 20 šaulių rinktinės būrių vadų kursai supažindinimui su anglišku šautuvu

A. Šl.

Karo policijos mokykla.

Sportas. Atšilus ir pradžiūvus žemei, m-klos viršila, kuris labai mėgsta sportą, su liktiniais puskarininkiais ir kareiviais pradėjo jau sportuoti. Yra išduota gimnastikos ir sporto rūbai. Kiekvienas stengiasi pralenkti kitus.

Paukščiams inkilai. Atėjus pavasariui visi nori prisivilioti daugiau giesmininkų—paukštelių. Tuo tikslu m-klos viršininkas liepė padaryti apie 20 inkilų ir įkelti į artimiausius medžius. Gražus ir sektinas pavyzdys.

Ugniagesiai. Prie m-klos jau įsteigta ugniagesių komanda. K-dos viršininku paskirtas leit. Sipaila. Pradėti teoretiški užsiėmimai. Netrukus bus išgauta siurblys ir kiti įrankiai. Tuomet prasidės tikri ugniagesių užsiėmimai.

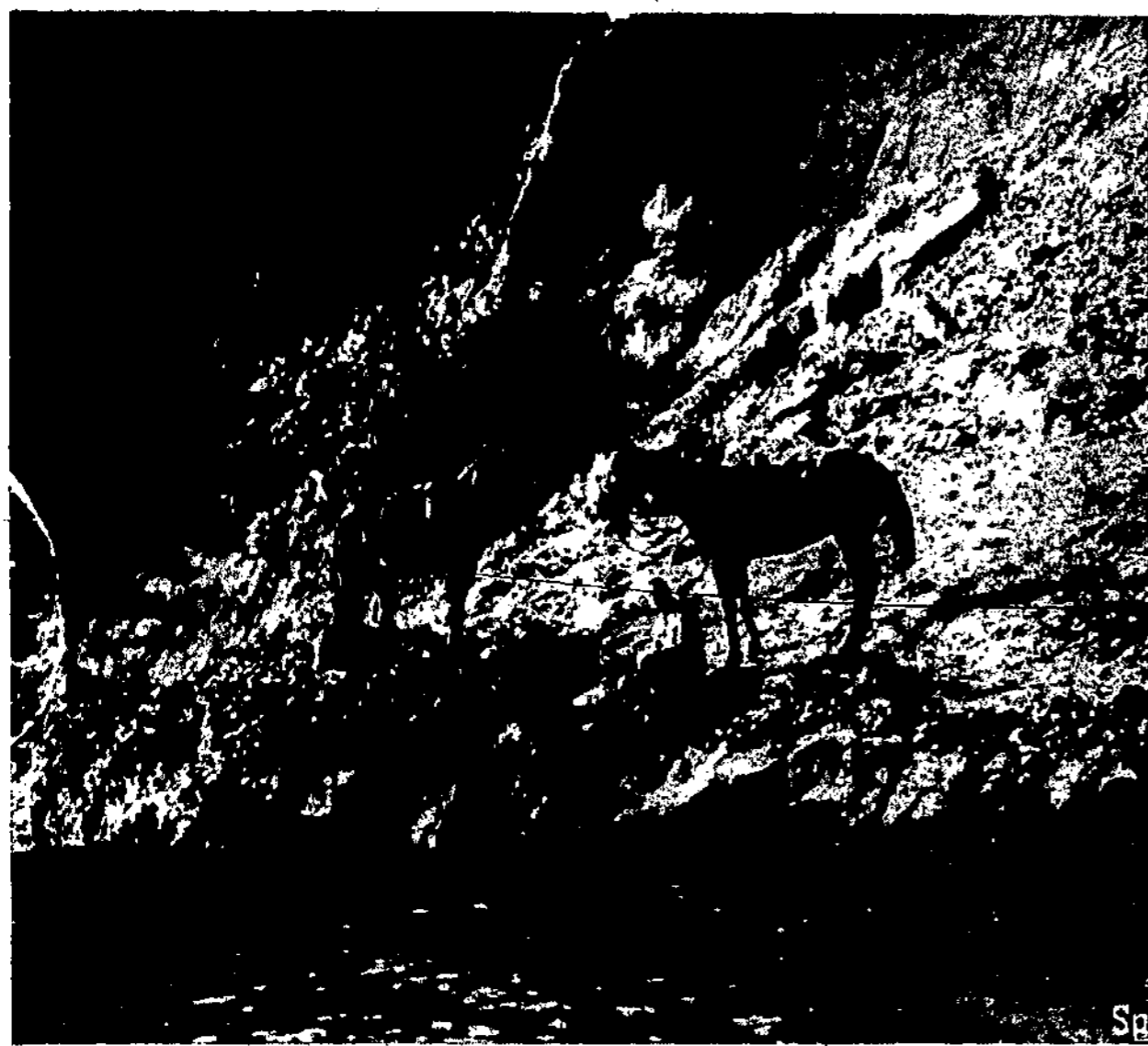
Gr. Pr. Patašius.

Kariuomenės teismo kronika.

Nubaudė už vagiliavimą. Pr. m. vasarą 3 oro eskadrilės vyr. pusk. Švabauskui iš aviac. ugniagesių patalpos dingo diržas. Vėliau, lapkričio mėn. eil. Piešinai Jonui dingo iš komandos rūbų kabyklos kailiniukai be rankovių, o to pat mėnesio 26 d. iš viršilos Butkaus kambario dingo vyr. pusk. Pračkausko vald. revolveris sist. „Mauzer“ su 5 šoviniais. Gruodžio mėn. dar dingo iš rūbų kabyklos eil. Drindmano Gustavo išveiktas žiem. kelnės ir š. m. sausio mėn. 21 d. iš kareivinių kabyklos dingo vyr. pusk. Pračkausko trumpi kailinukai su rankovėmis.

Š. m. vasario mėn. 12 d. vakare tos pačios eskadrilės eil. Skačkausko kelnų kišeniuje buvo pripuolamai užtiktas vyr. pusk. Pračkausko dingęs revolveris su visais 5 šoviniais. Vėliau pas jį taip pat buvo rastas ir dingęs vyr. pusk. Švabausko diržas. Daugiau gi pavogtų daiktų pas jį atrasta nebuvo, tačiau tardomas ir per teismą prisipažino, kad juos jau yra pardavęs Kauno „tolkučkoje“ nepažįstamiems asmenims, palyginti, visiškai pigiai.

Kariuomenės teismas balandžio 23 d., turėdamas galvoje eil. Skačkausko Petro pajunkimą nusikalstamais darbais pelnytis, paskyrė jam už šias vagystes sudėtinai iš viso 6 metus sunkiųjų darbų kalėjimo su B. St. 28 ir 30 str. str. įmatytais pasekmėmis, atimant iš jo kario vardą ir išmetant jį iš kariuomenės tarpo.

Kariūnų kavaleristų poilsis pasijodinėjimo metu (Jesės pakrantėse). Šulco foto.

Gaisrai.

IV. 17 d. 5 val. 30 min., Kaune potvynio metu, kilo gaisras Sragavičiaus baldų ir parketo fabrike, Aušros g. 17, netoli gusarų pulko kareivinių. Gaisrą pastebėjo gusarai ugniagesiai, greit susirinko ir atbėgo į gaisrą. Čia jau buvo miesto savivaldybės komanda su Šančių skyriumi ir miesto savan. gaisrininkai. Gesinimas užtruko net 4 val., nes teko ištraukti iš džiovintos visą ten sukrautą medžiagą. Gusarai gerai pasipraktavo.

Kar. Ugn. Insp. arba jo adjutantas buvo šaukiami į pavojingesnius gaisrus Kaune: IV. 20—Šiaulių g. Nr. 14 (miesto brandmajoro namai), IV. 25—Lukšio g. 58 „Trikolit“ fabrike, IV. 29—Poškos g. Nr. 7. Tačiau, visus gaisrus savivaldybės komanda greit likvidavo.

Apdovanoti kariai.

Liet. ugn. organizacijų sąjungos ženklų taryba nutarė apdovanoti „Artimui pagalbon“ ženklais pasižymėjusius per paskutinį potvynį pionierių bataliono vadą pulk. leit. Gladutį — II-jo laipsnio, kapit. Kundrotą, leit. Klimauską ir viršilą Kizį — III-jo laipsnio. Be to, apdovanotas „Artimui pagalbon“ III laipsnio ženklu karių ugniagesių prietelius ir rėmėjas mūsų „Kario“ redaktorius majoras J. Bačiūnas. Ryšių b-no k-dos v-ko pad. viršila T. Mikiūnis apdovanotas garbes ženklu už XV met. tarnybos ugniagesių eilėse. Širdingą kareivišką „Ačiū!“ siunčiame civiliams kolegoms ugniagesiams, kurie niekuomet nepamiršta ir mūsų kuklius nuopelnus krašto priešgaisrinės apsaugos fronte.

Užsienių svečiai pionierių b-no k-doj. IV. 30 d. vakare b-no k-doj apsilankė Pabaltijo Ugniagesių Susivienijimo Prezidentas G. Rudzits ir Latvijos ugniag. s-gos vice-pirmininkas J. Krastinš. Susipažino su k-dos organizacija, žiūrėjo „sausą“ pratimą su motor. siurbliu. Svečiai buvo labai patenkinti gražiai atliktu tamsumoje pratimu. Būdami Kaune, jie ypatingai stengėsi arčiau susipažinti su kariuomenės ir šaulių sąjungos ugniagesių komandomis. Latvijoje manoma steigti tokias pat komandas, nes jos yra naudingos visam kraštui. P. Rudzits įteikė latvių „Už ypatingus nuopelnus ugniagesybai“ kryžius. I laipsnio—majorui Ružancovui ir II laipsnio—majorui Baltrimui. Be to, I l. ženklą gavo referentas p. Siemaška ir II l. — inž. Galaunė.

Pas šaulius — ugniagesius. Šaulių Sąjungos štabe įvyko svarbus pasitarimas ugniagesybos reikalais, kuriame dalyvavo I. e. sąjungos v-ko p. mjr. Kairiūkštis, V. R. M. ugniagesybos referentas D. Siemaška, šaulių brand-direktorius ir brand-inspektorai. Užregistruotų šaulių ugniagesių komandų skaičius pasiekė jau 111.

Tuo tarpu Lietuvoje, be Klaipėdos krašto, yra 118 ugniagesių laisvanorių draugijų komandų; Klaipėdos krašte ugniagesių laisvanorių komandų yra 31. Šaulių Sąjunga kreipėsi į apdraudimo įstaigas, Lietūkį, Pienocentrą ir kit., prašydama suteikti pašalpų naujoms komandoms siurbliams pirkti. Apskričių brand-inspektorai (šaulių rinktinių vadai) rūpinasi išgauti lėšas komandoms iš savivaldybių ir visuomenės. Netrukus apskričių brand-inspektorai bus paskirti visur.

Karo Mokykla — 5 pėst. pulkas.

Balandžio mėn. 25 d. Karo Mokyklos aikštėj įvyko pirmos draugiškos futbolo rungtynės tarp minėtų komandų.

Pirmas puslaikis prie didesnės mokyklos persvaros baigėsi 3:0 jos naudai. Tik antram puslaiky pulkas per didelį vargą įmuša garbės golą. Rungtynės laimi Karo Mokykla 5:1.

Nors pulkas pralaimėjo, tačiau jis turi gerų žaidėjų ir bus rimtas priešas kitų dalių komandoms. Deja, haubekų linija ir vartininkas silpnoki.

Karo mokykla — L. G. S. F. (A. L.).

Antros draugiškos rungtynės (IV. 26) įvyko su stipresniu priešu—Kauno L. G. S. F. komanda. Nors mokyklos žaidėjai dar nuo vakar dienos rungtynių buvo nuvargę, tačiau su karišku pasiryžimu stjo kovon.

Pirmo puslaik. pradžioje persvara buvo svečių pusėje, tačiau puslaikiui įpusėjus žaidimas išsilygino ir puslaikis baigėsi 0:0. Antrą puslaikį, 30 žaidimo minutėj, L. G. S. F. įmuša pirmą golą. Jų nuotaika pakilo ir jie stengiasi rezultatus pagerinti, tačiau gera mokyklos gynimo dvejukė viską likviduoja. Rungtynės baigiamos lygiomis 1:1.

Tenka pabrėžti, kad mokyklos komanda pradėjo kasdien intensyviai treniruotis, kpt. Poželai prižiūrint. Jeigu po mažo treniruočių skaičiaus gražiai pasirodė, tai ateity galima laukti dar geresnių rezultatų.

Kar. asp. V. Jdvls.

Futbolo sezonas jau prasidėjo.

Kauno „Tauras“ IV. 26. žaidė Kybartuose su Suvalkijos meisterių „Sveikata“ ir rungtynes pralaimėjo — 4:1.

Vinča tikrai atvyksta.

Ilgą laiką buvęs Amerikoje Vinča rugpiūčio mėn. atvyksta Lietuvon, kur mano prabūti iki Naujų Metų.

Vinča yra pasirengęs suruošti rungtynių eilę, iš pradžių Pabaltijo valstybėse, o vėliau Vokietijoje ir Prancūzijoje.

Milžinas Carnera stojo kariuomenėn.

Italų milžinas boksininkas Carnera prancūzų valdžios paskirtas karo prievoles atlikti. Jis paskirtas prie pėstininkų pulko, kuris stovi Strasburge. Carnera turi ne vėliau kaip per 7 mėnesius atvykti į paskyrimo vietą.

Dabartiniu metu Carnera yra Amerikoje ir, kaip praneša paskutinės radijo žinios, jau pasirašyta sutartis dėl bokso rungtynių tarp Šarkio-Zukausko ir Carneros. Rungtynės įvyks Brooklyne birželio 10 d.

Olandija — Vokietija 1 : 1 (0 : 0).

Tarpvalstybinės futbolo rungtynės, įvykusios Amsterdamo olimpiniam stadione, tarp Olandijos ir Vokietijos pasibaigė lygiomis — 1 : 1.

Trijų futbolo lygų konferencija.

Estų futbolo lygai pasiūlius, gegužės mėn. pradžioje Taline įvyks Lietuvos, Latvijos ir Estijos futbolo lygų konferencija III Pabaltijo futbolo turnyro konfliktui išspręsti ir IV turnyro, kuris šiais metais įvyks Taline, reikalui apsvarstyti.

Lengv. atletikos rungtynių kalendorius.

Lengvosios atletikos komitetas numatė 1931 m. rungtynių tvarkaraštį. Gegužės 17 d. ruošiamos sezono atidarymo rungtynės. Birželio 14 d. lengvos atletikos rungtynės. Liepos 2 d. numatyta suruošti tarp miestinės rungtynės Kaune. Kaunas — Klaipėda—Liepoja—Tilžė. Rugpiūčio mėn. 26 ir 27 d. d. Kau-no miesto pirmenybės.

Kairio rekordo atgarsiai.

„Kario“ 18 nr. buvo rašyta apie Latvijos lietuvio Kairio laimėjimus. Dabar latvių spaudoj kilo dideli ginčai dėl važiavimo į Berlyną tradiciniam pavasario bėgimu per Berlyną. Mat, latvių lengv. atletikos sąjunga siunčia latvių bėgimo čempioną Motmilerį, kurio rekordą yra Kairis sumušęs. Lietuviai „Vyties“ s-ga irgi prašo, kad būtų siunčiamas ir Kairis, tačiau s-ga lietuvių prašymą atmetusi. Savo pasikalbėjime su spaudos atstovais jis pareiškė, kad „už Motmilerį jis neduotų nė penkių santimų“...

Nevarėnai.

Balandžio mėn. 26 d. vietos šaulių būrys surengė pirmą šioj apylinkėj literatūros vakarą—teismą. Buvo teisiama šių dienų jaunuomenė. Teismas, išklauses kaltintojo ats. leit. Pociaus ir gynėjo žemaičių poeto Pr. Genio kalbų ir išklauses daug liudininkų, pripažino jaunimą kaltu ir pasmerkė jį 5 mt. pasitaisyti. Paskui gražiai pasišokta. Publika prisirinko pilna salė. Gauta pelno.

P.

Karmėlavos šaulių būrys veikia.

Ilgai snaudęs Karmėlavos šaulių būrys, naujos būrio valdybos ir vado dėka, pradėjo veikti. Tik rikiuotės atžvilgiu nė kiek nepažengta pirmyn, nes nariai labai išmėtyti ir tolokai gyvena nuo centro. Šiais metais būry pradėjo veikti sanitarijos sekcija, biblioteka, surengtas vienas vakaras, o kitas numatytas gegužės 17 d.

Balandžio mėn. 26 d. susirinkime nutarta steigti ugniagesių komandą, kurion prisirašė 20 asmenų.

Kaligula.

Šaudymas kovos šoviniams.

Meškuičiai (Šiaulių rinkt.). Balandžio m. 26 d. Daugelaičių žvyrkalny Meškuičių šaulių būrio šauliai atliko šaudymo pratimus kovos šoviniams. Dalyvavo apie du trečdaliai būrio rikių šaulių.

Rezultatai gana geri—daug geresni už kitų metų. Tuo labiau, kad šiemet šaudymas buvo atliekamas iš angliškių šautuvų. Iš jų dauguma šaulių dar niekad nebuvo šovę, net ir mokomais šrutukais. Be to, ir apie patį taikymą maža supratimo teturėjo. Tik rinktinės vado padėjėjui paaiškinus, šauliai įgijo reikalingų žinių ir šaudymą atliko kuo geriausiai. Iš to matyti, kad šauliai moka tinkamai žinias sunaudoti ir stengiasi veltui šovinių neleisti.

A. Ž-nis.

12 metų sukaktuvės.

L. Š. S. XIV Marijampolės rinktinės 5 Jonavos šaulių būrys netrukus minės 12-kos metų sukaktuves. Šis būrys yra sudarytas iš buvusių Jonavoj milicijos narių. 1920 m., lenkams puolant Lietuvą, vyko į frontą ir ten kovojo su jais. 1930 m. sutvarkė biblioteką. Būrio vadu yra energingas šaulys J. Kašuba. Š-lys J. Ž-kas.

Lenkijoje įsteigta kariška muzikos mokykla.

Vieno karininko—muziko pastangomis, praėjusiais metais Lenkijoje įsteigta pirmoji kariškoji muzikos mokykla. Mokyklos tikslas — paruošti kariuomenei gerų kapelmeisterių, kurie sugebėtų iki tinkamo aukštumo pakelti kariškus orkestrus. Mokykla turi du orkestrus—simfoninį ir dudų, kuriems iš eilės diriguoja patys mokiniai. Iš viso mokykloj yra dėstoma apie 28 įvairūs dalykai.

Kapelmeisteriais jau gali būti ir išėję sutrumpintą dviejų metų mokyklos kursą. Bendrai, mokykla deda pastangų ir turi vilties savo užsibrėžtą tikslą pilnai pasiekti.

Lenkai organizuoja oro policiją.

Sąryšy su sparčiu civilinės aviacijos plėtimosi, kilo reikalas ir šioj srityj turėti specialiai paruoštą tvarkos ir įstatymų dabotojų kadra. Šiam tikslui viešosios policijos vadovybė pradėjo organizuoti pirmąjį oro policijos būrį. Šiam policijos kadrai paruošti pirmame aviacijos pulke, Varšuvoj, suorganizuoti ir specialūs kursai, į kuriuos komandiruota 12 policijos valdininkų. Teorišką kursą kandidatai jau pabaigė balandžio 17 d., dabar eina praktiškąjį kursą. Pabaigę šiuos kursus kandidatai ir sudarys pirmąjį Lenkijoje oro policijos būrį.

Estija. Talino aviacijos draugija.

Estai kitų kraštų pavyzdžiu organizavo „Talino aviacijos draugiją“. Draugijos tikslas: aviacijos, oro susisiekimo ir sporto propaganda, civilės ir kariškos estų aviacijos ugdymas, naujų aerodromų statymas ir priešaviacinis valstybės gynimas.

Artilerijos perteklius čekoslovakų kariuomenėje.

Čekoslovakija, būdama aukštai pramoningas kraštas, savo kariuomenę labai gausiai aprūpino įvairiomis technikos priemonėmis ir artilerija. Toje kariuomenėje, turinčioje 52 pėstininkų pulkus ir 11 atskirų batalionų, yra 40 artilerijos pulkų ir 13 art. divizionų. Kiekviena pėstininkų divizija, susidedanti iš 2 p. pulkų, turi 1 artilerijos brigadą. Iš viso artilerijos brigadų yra 12. Brigadų sudėtis nevienoda: 6 brigados turi po vieną pulką lengvosios, 1 pulką sunkiosios ir 1 divizioną kalnų artilerijos; kitos 6 brigados turi po 2 lengvosios ir 1 sunkiosios artilerijos pulkus (kaip kuriuose brigadose atvirkščiai).

Be šių divizinės artilerijos dalių dar yra 3 atskiri pulkai zenitinės artilerijos, 2 atsk. brigados kalnų artilerijos ir 2 ypatingo paskirstymo sunkiosios artilerijos brigados.

Įdomu pastebėti, kad čekoslovakų kavalerija taikos metu kavalerijos neturi; karo metu numatyta kiekvienai kaval. brigadai paskirti 1 divizioną lengvosios artilerijos.

Amerikos Jungt. Valstybių aviacijos augimas.

Laikraščio „France militaire“ žiniomis Amerikos Jungt. Valstybėse per 1930 metus pastatyta 3.224 lėktuvai, iš kurių — 2.514 lėktuvų civilinės aviacijos reikalams ir 710 l. karo aviacijai.

Pilietinio karo akademija.

Vokiečių spaudos žiniomis, Maskvoje prie komunistiškos akademijos steigama „kariška sekcija“. Čia bus mokomi kitų kraštų komunistai pilietinio karo mokslų. Žinoma, netenka abejoti, kad komunistai gali būti geri pilietinio karo mokslo „specialistai“.

Austrija panaikina savo karo laivyną.

Taikos sutartimi Austrijai leista Dunojaus upėje laikyti 4 sargybiniai laivai. Dabar tie pasenę laivai parduoti. Tokiu būdu Austrijos karo laivynas faktiškai panaikintas.

4 paveikslų tonfilma.

Režisierius Misinginis Mamonėlis. Dekoracijos J. Martinaičio. Dalyvauja Naujokas Bauga—tenorius ir grandinis Kilpa—bosas.

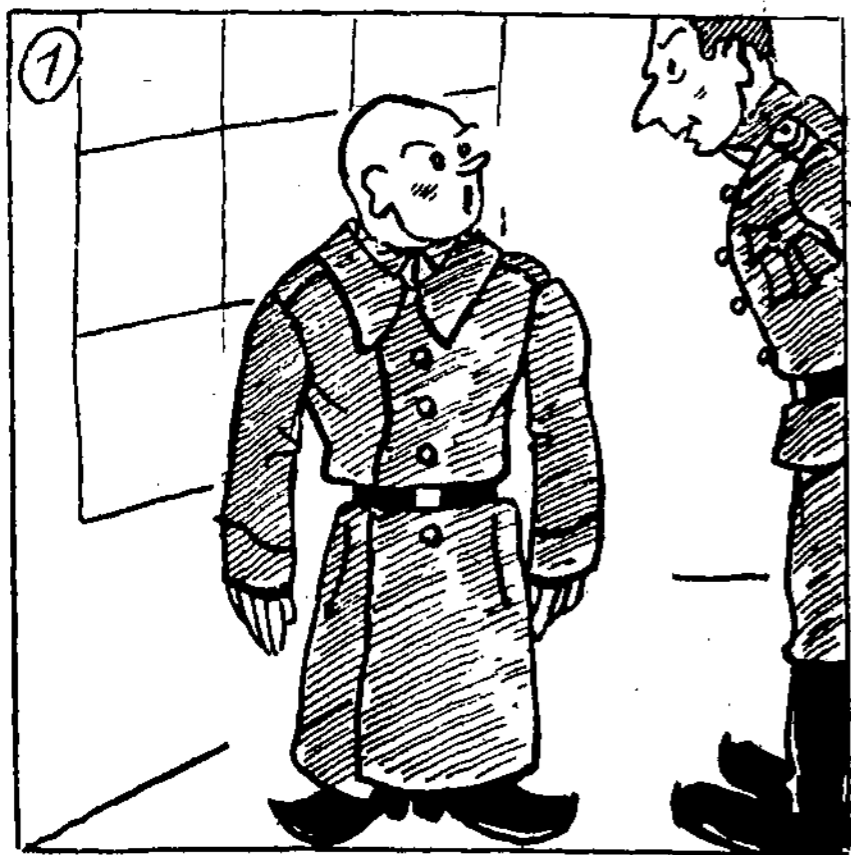
1 veiksmas.

B a u g a:

— Sveiks tamsta, ašen noriu
Skusti mūsų gaspadorių
(Nežinau, kaip jį vadina) —
Jis man rūbus sugadino.
Ilgos kelnės, plačios klyne,
Iki pat grindų milinė,
O be to dar ir čebatai
Ir peraukšti ir perplatūs,
Vienu žodžiu, nieko nėra
Man išduota pagal mierą!

Centimetrai gal septyni
Prisidėjo per krūtinę,
Skrustai rausvi, akys žiba —
Linksmą karišką tarnybą.

Kraujas verda. Širdis plaka.
Tai puolimas! Tai ataka!
Kai išgirsta „bėgti“ komandą
Gatavs nususukti sprandą.
Šalmu, kuprine apkrautas
Bauga bėga, kaip pašautas,
Ir valio, kiek gali, šaukia,
Kaip tikrame kovos lauke!
Karo sportas, aiškiai matos,
Eina Baugai į sveikatą,
Nes jau trūkumų naujoko
Nebeliko anei znok!
Sako, labai mūs tėvynės
Greit pakelsią į grandinius,
O jau šitas, tariant aiškiai,
Mūsų Baugai daug ką reiškia!
Ak, siaurutė ta juostelė
Kario garbę smarkiai kelia —
Susilaukęs tokios laimės,
Kožnas džiaugiasi savaime.

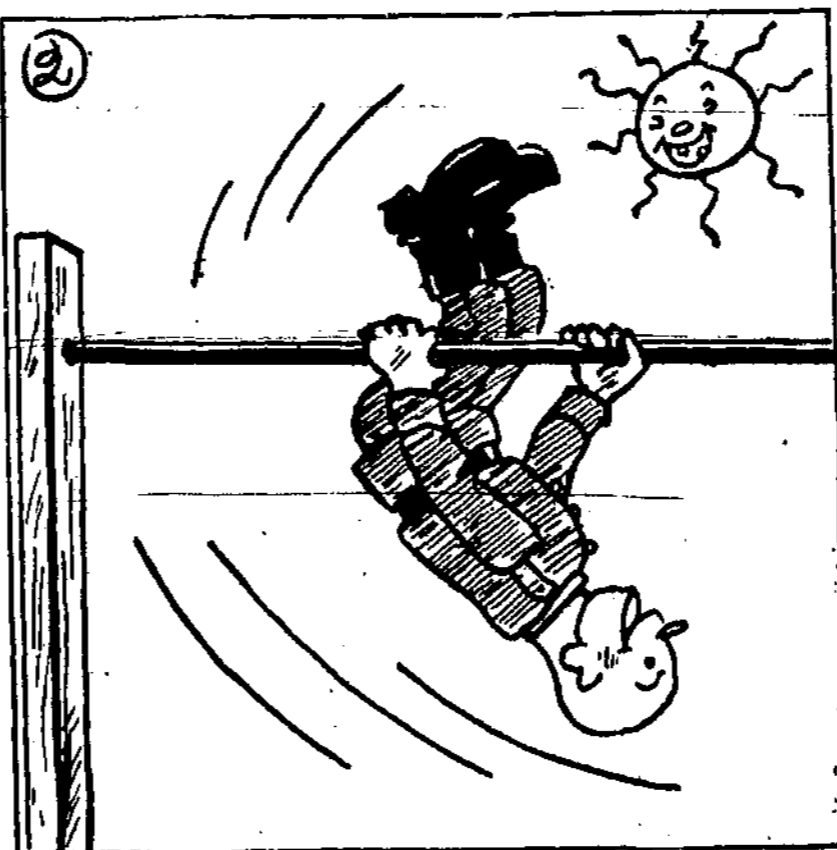

Grandinis:

— Na, gerai — dar šiandien rytą
Bus klaida atitaisyta.
Gaspadoriui duosiu garo
Už jo darbą tą nešvarų.
O dabar tai tokios kortos:
Pirmoj eilėj eina sportas —
Nusivilkt milinę žalią,
Žengte marš į sporto salę!
Ten visi mūs kuopos vyrai
Prie turniko dirba ščyrai,
Lipa laiptais, kaip kas moka,
Per kumelę šauniai šoka.

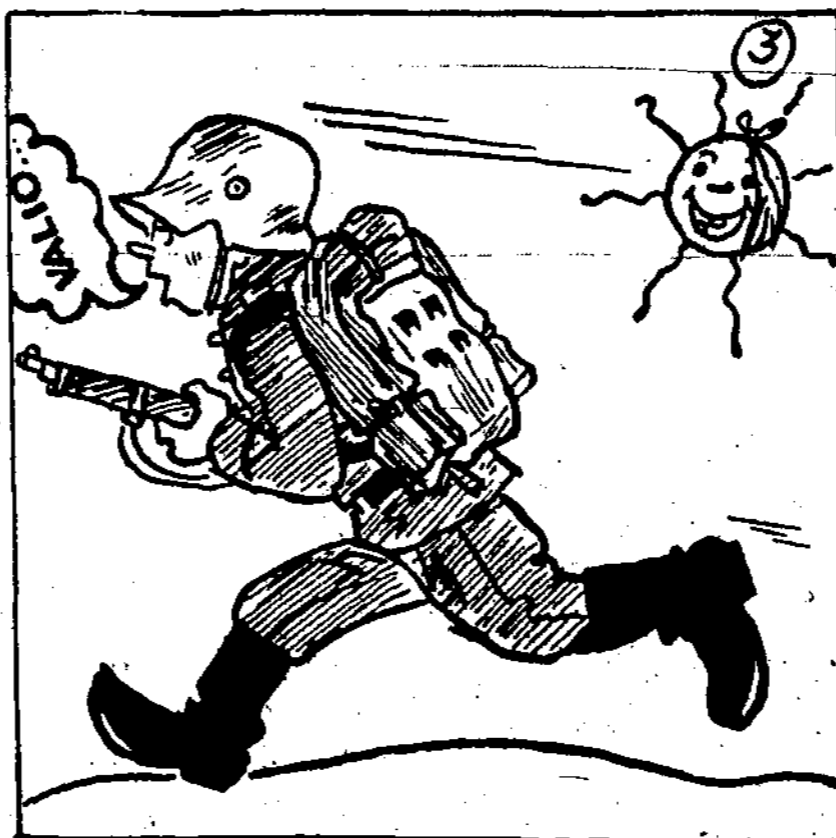
2 veiksmas.

Štai ir salė. Štai turnikas,
O turnikas — gers dalykas —
Jis naujoką mažą, kreivą
Greit paverčia į kareivį,
Ir kiekvieną žmogų jauna
Tuo padaro lankstų, liauna.
Kas ant jo tik pasivarto,
Pagyvėja šimtą kartų,
Nes belankstant pilvą, sprandą
Apetitas atsiranda.
O tokie kaip mielas Bauga
Prie turniko greit išauga.
Žiū — vyrukas kaip garankštė
Prie turniko pasimankštė,
Nepažint jo ant rytojaus —
Pailgėję rankos, kojos,

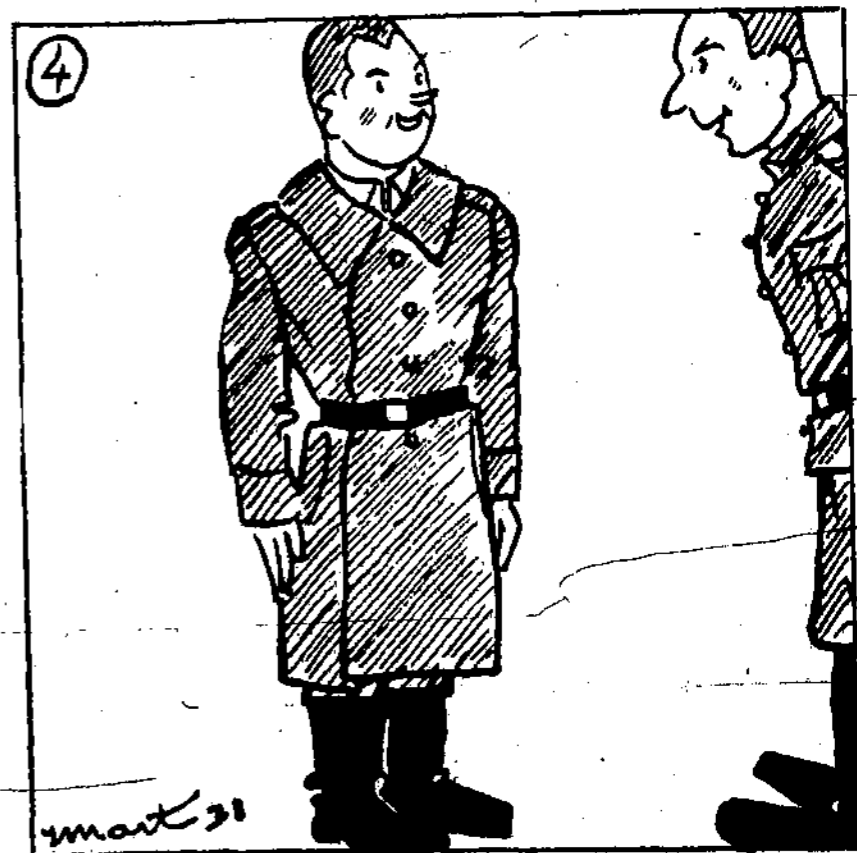

B a u g a:
— Opa — opa be pakopų,
Trupučiuką rankos sopa,
Na, dar kartą ir dar syki,
Nuo kitų neatsilikil!
Olia-lial Tra-lia-lial
Tai vikrumas ir galia!
Kad Paulytė būt arčiau,
Pamylėtų dar karščiau.
Puikiai einas, puikiai klojas —
Stiprios rankos, vikrios kojos!

3 veiksmas.

Štai ir aikštė. Minkštas smėlis.
Bėgti — vienas smagumėlis!
Bauga bėga pasilenkęs,
Kožną paveja, pralenkia.
Kojos lengvos, žingsniai platūs,
Smagūs kariški čebatai!

Grandinis:

— Na, tai, Bauga, kaip milinė,
Ar dar plačios kelnės klyne?

B a u g a:

— Viskas tamsta; savo miroj
Ir trūkumų jau nebėral.
Štai kokius stebuklus daro
Tas plieninis sportas karo,
Taip jis žmogų čia pakeičia
Ir visus galus nušveičia.
Iš suvytusio ir mažo
Jis padaro vyrą gražų.
Va, ir kareivėlis Bauga
Kaip ištyso ir išaugo —
Jis iš priekio, iš šono
Dabar tikras čempionas.
Kai sugrįš jisai namolie,
Nepažins tėvai nė broliai,
O su gražiąja Paulina
Kas darysis — patys žinot.

Kariuomenės leidiniai.

Mūsų Žinynas XX t. 74 nr. Šiame numery taip pat randame įdomių ir aktualių straipsnių, būtent: Amerikos pėstininkų parengimas. Keletas minčių apie šaudymą, vartojant taikiklio žingsnį (Kpt. Soročkinas). Karo mokslų draugijos Rusijoje (V. Steponaitis). Estų nepriklausomybės karai (Soots). Sukilimas Lietuvoje 1831 m. (P. Purėnas). Kritika ir bibliografija.

Kardas 5 nr. Jame daug įvairios ir aktualios medžiagos: Metinis karininkų atstovų suvažiavimas. Mūsų kareivių bibliotekų skaitytojų interesai. Koks turi būti prieštankinis pabūklas. Lenkų karo istorijos biuras. Kas dar paskelbtina «Karo Archyve». Karo mokslų draugijos suvažiavimas. Tarpekliai ir distancijos. Karininkų aprūpinimas Latvijoje. Kariškas gyventojų parengimas kitose valstybėse.

Nauji leidiniai.

Gaisai 4 nr. Kiekvienas «Gaisų» numeris patiekia skaitytojams įdomios ir naujos medžiagos iš gražiosios literatūros ir meno kritikos.

Šiame nr. randame net 9 eilėraščių keturių jaunesniųjų poetų: F. Breimerio, A. Paplausko, B. Brazdžionio ir B. Rutkausko. V. Katilius baigia savo novelę «Gyva vizija»—psichologiškai filosofišką etiudą. Eina toliau B. Shaw «Amerikos karalius». Politinė triveiksmė komedija. V. Bičiūnas duoda savo straipsnį «Tarp romantizmo ir realizmo».

Labai aktuali kritika ir apžvalga: Keturių paroda, užsienių literatūra, paminklų manija ir t. t.

Dipl. mišk. J. Kuprionis. « *kaip sodinami ir auginami medeliai.*» Kaunas, 1931 m. 78 psl. Kaina 1 lt. 80 ct.

Šios knygelės turinys daugiausia praktiškas. Kalbama joje apie medelių sodinimą ir auginimą, apie miestų, sodybų ir aikščių apsodinimą. Kaip ir antrąją dalį sudaro svarbesniųjų Lietuvos medžių aprašymas.

Šiais laikais, kada plačiai propaguojamas Lietuvos atželdinimas, uoliai rūpinamasi pagražinti savo sodybas, mokyklas, kareivinių aikštes—knygelė darosi labai aktuali ir naudinga tiek kariuomenei, tiek mokykloms, tiek ūkininkui—naujakuriui, tiek miestiečiui, turinčiam savo sklypelį.

Anatole France. Raundonoji Lelija. Romanas I ir II tomas. J. Rinkevičiaus leidinys. Kaunas, 1931 m. Kaina—abu tomu—4 lt.

Šviesos Keliai 4 nr. Moksleiviams skiriamas žurnalas.

Švietimo darbas 12 nr. 1930 m.

Lietuvos Gaisrininkas 4 nr. Mėnesinis ugniagesių laikraštis.

Lidyns 4 nr. Literatūros, mokslo, visuomenės ir akademiškojo gyvenimo mėnesinis žurnalas.

Savivaldybė 4 nr. Mėnesinis savivaldybių reikalams skiriamas laikraštis.

Šv. Pranciškaus Varpelis 5 nr.

Kultūra 4 nr.

Aldona Didžiulytė-Zazanavičienė. Vaikai ir paukščiai. Dviejų veiksmų scenos vaizdelis vaikams. «Dirvos» b-vės leidinys. Kaunas—Marijampolė. Kaina 1,20 lt.

Negausioje, palyginti, mūsų vaikų literatūroje ši knygelė, be abejo, sveikintina ir linkėtina jai pasisiekimo, nes ji kaip paviršutine išvaizda, taip ir turiniu sudaro visiškai gero įspūdžio. Skaitoma lengvai. Bet vaidinti šį vaizdelį ne taip lengva. Ypač sunku bus kaimo aplinkumoje, nes čia reikia tinkamos scenos, gerų dekoracijų ir paukščiams daug rūbų (kostiumų). Tačiau sumanių žmonių rankose šis veikalėlis gali būti pritaikintas scenai tuo labiau, kad jį vasaros metu galima vaidinti lauke.

Dikonis. Be krypties. 1931 m. Vilkaviškis. Autoriaus leidinys. Kaina 2 lt. 50 c. 102 pusl.

Tūlas p. Dikonis, tur būt, manė nustebinsiąs pasaulį išleisdamas savo raštų rinkinį ir poetiškai jį pavadindamas «Be krypties». Rinkinys prasideda majestotišku autoriaus manifestu. «Skaitytojams. Aš netrokštu rašytojo garbės. Savo kūrinį niekam neperšu. Skaitytojai mane supras. Sveika kritika—visiems naudinga. Turiu širdingą padėkos žodį ir t. t.»

Jei autorius netrokšta garbės, tai kam gi jis rašo ir spausdina savo raštus? Gal nori uždirbti keletą litų? Bet jis tiek kuklus, kad savo raštų niekam neperša. Girdi, skaitytojai jį suprasia. Nežinau, kaip kiti skaitytojai, o aš tai nieko nesupratau. Na, o kritikuoti, tai visiškai neverta. Tie nublukę provincijos vaizdeliai, feljetonėliai, korespondentiški rašinėliai ir, Dieve saugok, alijošiškos eilės tiek silpni, kad jokia kritika nieko jiems nepadės.

Jei autorius mėgsta rašinėti, tai geriausia terašo laikraščiams korespondencijas. Na, o šis jo «kūrinių» rinkinys gali ramiai ilsėtis N. Kisiniškiuose, kol autorius pats supras jų vertę ir duos jiems bet kurią kryptį—į pėčių, «Silkėms vynioti» ar panašiai.

Moters lakūnės drąsa.

Beveik visose srityse moterys stengiasi pasivyti vyrus. Net ir aviacijoje, kuri, rodos, tiktų tik vyrams, moterys veikiausiai dalyvauja. Šių metų pradžioje viena anglų lakūnė Spooner su lakūnu Edwards sumanė atlikti rekordinį skridimą iš Londono į Kapštata. Tačiau ties Belmonte di Calabrio, Italijoje, jos lėktuvas įkrito į jūrą, ir lakūnė vos išsigelbėjo; ant kranto rado ją apalpusią.

Zinovai tvirtina, kad moterys aviacijai labiau tinkančios, negu vyrai, nes moteris—akimirkos žmogus; ji dažnai negalvoja apie gresiantį pavojų ir pasiduoda tik to laiko įspūdziams. Keista, kad daugumas katastrofų moterims lakūnėms baigiasi palyginti laimingai.

Galvosūkių 17 nr. sprendimas.

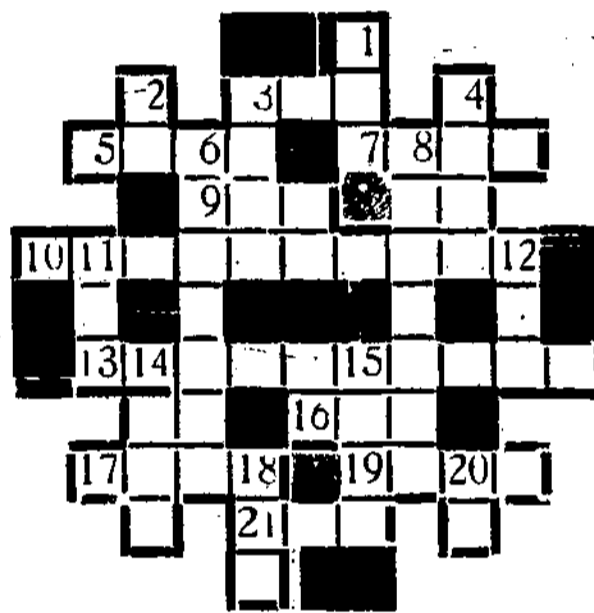
Pilaitės gynėjai padarė 16 ėjimų ir šitokia tvarka.

Iš 1 bokštelio į 5, iš 3 į 7, iš 7—1, iš 8—4, iš 4—3, iš 3—7, iš 6—2, iš 2—8, iš 8 į 4, iš 4—3, iš 5—6, iš 6—2, iš 2—8, iš 1—5, iš 5—6, iš 7—1 bokštelių.

Gerai išsprendė šie asmenys: 1) M. Arminienė (Š); 2) A. Kotleris (Hl p. div. št.); 3) Vl. Kirkilas (2 p. p.); 4) v. p. Stuknys (ŠRTK); 5) gr. Pr. Patašius (KPM); 6) j. s. p. A. Bernotas (2 p. p.); 7) ats. j. p. Br. Jasiūnas (P); 8) v. p. K. Visackas (2 ŠAB); 9) St. Lukašiūnas (Gžn.); 10) J. Sakalauskas (Dršn.); 11) Kar.—asp. P. Jakulevičius (2 p. p.).

Galvosūkis 19 nr.

(vertinamas 2 taškais).

Gulsčiai skaitant, iš kairės dešinėn: 5 žvėris, 7 grindis, 9 ką žmonės geria be vandens, 10 vienos valstybės sostinė Pietų Amerikoje, 13 žygio apsauga, 16 urvas, 17 paukštis, 19 gėrimas, 21 moters vardas.

Stičiai skaitant, iš viršaus apačion: 1 avalinės dirbtuvė Kaune, 2 gaida, 3 kirmelė, 4 tautiškas moters vardas, 6 išvermė, 8 geležinkelio stotis netoli Šiaulių, 11 žaidimas, 12 kailis, 14 rikiuotės pavadinimas, 15 atlyginimas, 18 gaida, 20 senovės Egiptėnų saulės dievas. J. P-lis.

Klaidos atitaisymas.

„Kario“ 17 nr. „Kariuomenės gyvenimo“ skyritūj, žinutėj iš 1 gusarų D. L. E. K. Jonušo Radvilos pulko, kur yra pažymėti gusarai ugniagesiai, apdovanoti „Artimui pagalbon“ ženklais, vietoj vyr. pusk. Jankauskas, turi būti vyr. pusk. Jantauskas.

Prancūzų kalbos pamokas duoda

buvęs Paryžiaus Sorbonos studentas, ilgai gyvenęs Paryžiuje. Atlyginimas prieinamas. Kreiptis: Kaunas, Vytauto prosp. 28 nr., 15 but. Tel. 20—53. Taip pat priimami įvairūs technikos brėžinių užsakymai.

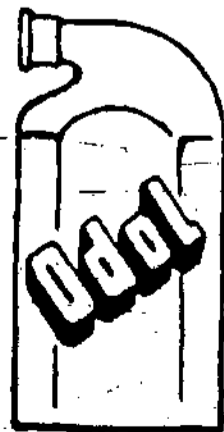
Burnos higienai ir dantų priežiūrai

vartokite tiksliai

ODOL — dantų pasta

ODOL — dantų miltelius

ODOL — elexirą

Jaunatvė visuomet nugali!

Jai palaikyti yra tik **viena priemonė:**

Fabrikos **FLORANCE Jaunystės muilas**

Jį vartodami, visuomet būsite **jauni, gražūs ir galingi!**
Saugokitės padirbimų!

Geriausiai aprūpinsi save ir vaikus, pasidėdamas pinigus

ŪKIO BANKE

Turtas 15 milijonų litų. Moka aukštus nuosimčius. Ūkio Banką rasi kiekviename apskr. mieste.

Saugi vieta indėliams. Taupymo dėžutės. Visos bankinės operacijos.

LIETUVOS KOPERACIJOS BANKAS

Kaunas, Laisvės alėja 62. (Savi namai). Tel. 104, 746, 922.

KELIAS Į GROŽIĄ IR JAUNYSTĘ

Saugokitės padirbimų!

Padirbinėti galima tik pavadinimą, bet jokia būdu ne kokybę. Verčiau dar keletą centų, bet už tai turėsite pirmiausia ir geriausia

A. Mogilevskio ir sūnaus Boro-Timolo muilas

Boro-Timolo muilas

+

Jau parduodami bilietai

Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Naujai XIX loterijai

Neatsilik ir Tamsta!

Nes

Kario straipsniai ir vaizdai negąsdina karo siaubu, bet ragina savąją nepriklausomybę ginti ir pagrobtą Vilniaus niekad nepamiršti

Kario straipsniuose atsispindi savo krašto meilė, pasiaukojimas ir didvyriški darbai.

Kariui rūpi ne tik grynai kariuomenės reikalai, bet ir piliečių sąmoninimas, jo kaip dorą visuomenės nario pareigos ir garbė.

Karys savo **Kuprinės pabiromis** suteikia daug linksmo ir gražaus juoko.

K A R I Ų

Lietuvos kariuomenės savaitinį pigų, idomų ir gausiai iliustruotą laikraštį

skaito ne tik kariuomenė, šauliai, skautai, mokyklų jaunimas, bet ir **visa visuomenė**

Išsirašę „Karij“ visiems metams gauna priedo gražų sieninį **kalendorių**

„Kario“ **kainos** 12 mėn.—8 lt.; 6 mėn.—4 lt.; 3 mėn.—2 lt.; 1 mėn.—1 lt. Užsiėny (be Latvijos, Estijos ir Vokietijos) dvigubai.

ADRESAS:

Kaunas, Nepriklausomybės aikštė, „Karys“